

РЕЗУЛЬТАТИ

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА РЕАЛІЗАЦІЇ БЮДЖЕТУ
УЧАСТІ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАДАХ У 2019 РОЦІ

Над звітом працювали:

Юлія Сибірянська, старша радниця з питань фінансів місцевого самоврядування, Програма «U-LEAD з Європою»

Віктор Венцель, експерт з питань фінансів, Офіс підтримки реформ при Міністерстві розвитку громад і територій

Роман Слободян, радник з розвитку спроможності у сфері місцевих фінансів, Програма «U-LEAD з Європою»

До збору інформації та прикладів результатів запровадження та реалізації бюджету участі в громадах 24 областей були залучені радники з питань муніципальних фінансів регіональних офісів Програми «U-LEAD з Європою»: **Інна Святна, Олеся Голинська, Наталія Любченко, Сергій Івахнін, Ірина Кондратюк, Анатолій Матвіюк, Андрій Мужевський, Олена Савченко, Оксана Швець, Світлана Тютюнник, Марина Гончаренко, Юрій Голинський, Марія Пальчук, Дарина Акуліч, Олександр Мельник, Ольга Терентьева, Ірина Алєєва, Михайло Бундзяк, Вікторія Корецька, Дмитро Прокопець, Микола Гулько, Георгій Федорук, Геннадій Фасій, Сергій Триюда.**

Програма «U-LEAD з Європою» висловлює подяку **представникам об'єднаних територіальних громад**, які надали інформацію щодо результатів запровадження та реалізації бюджету участі за відкритість та готовність до співпраці.

Зміст даного аналітичного звіту відображає думку її авторів та може не відповідати офіційній позиції Програми для України з розширення прав і можливостей на місцевому рівні, підзвітності та розвитку «U-LEAD з Європою», Європейського Союзу та його держав-членів Данії, Естонії, Німеччини, Польщі та Швеції.

Усі права захищені. Жодна частина публікації не може бути відтворена, перекладена, адаптована, збережена в пошуковій системі або передана будь-якою формою або будь-якими засобами без попереднього дозволу від «U-LEAD з Європою».

Зміст

1. Бюджет участі як елемент демократичного врядування	4
2. Аналіз застосування бюджету участі в ОТГ у 2019 році	5
3. Оцінка рівня реалізації проєктів бюджету участі в ОТГ в розрізі областей.	9
4. Результати запровадження та реалізації бюджету участі в об'єднаних територіальних громадах	10
4.1. Вінницької області	10
4.2. Волинської області	15
4.3. Дніпропетровської області	19
4.4. Донецької області	22
4.5. Житомирської області	25
4.6. Закарпатської області	28
4.7. Запорізької області	32
4.8. Івано-Франківської області	37
4.9. Київської області	39
4.10. Кіровоградської області	41
4.11. Луганської області	44
4.12. Львівської області	50
4.13. Миколаївської області	52
4.14. Одеської області	55
4.15. Полтавської області	57
4.16. Рівненської області	60
4.17. Сумської області	62
4.18. Тернопільської області	65
4.19. Харківської області	67
4.20. Херсонської області	70
4.21. Хмельницької області	74
4.22. Черкаської області	78
4.23. Чернівецької області	81
4.24. Чернігівської області	85
Висновки	88
Додаток. Показники фінансування бюджету участі у розрізі областей, ОТГ та напрямків фінансування у 2019 році	89

1. БЮДЖЕТ УЧАСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ ДЕМОКРАТИЧНОГО ВРЯДУВАННЯ

Бюджет участі (або громадський бюджет) – це засіб залучення громадян до процесу прийняття рішень щодо розподілу бюджетних коштів на реалізацію пріоритетних та важливих для населення проєктів і програм, що носить вигляд проєктних пропозицій.

Це частина коштів місцевого бюджету, яка використовується за напрямками, визначеними жителями громади, відповідно до встановлених органами місцевого самоврядування пріоритетів чи критеріїв.

Інформативно. Ідея бюджету участі з'явилася у 1985 році і вперше він почав реалізовуватися у 1989 році у місті Порту-Алегрі (Бразилія), в якому щорічно близько 50 тис. жителів приймають участь у розподілі до 20% міського бюджету¹. Починаючи з 1989 року бюджет участі розповсюдився на понад 1500 міст у Латинській Америці, Північній Америці, Азії, Африці, Європі. На сьогодні, бюджет участі є формою прямої демократії і передбачає процес дискусій та ухвалення рішень, в якому беруть участь мешканці муніципалітетів, щодо того, яким чином використовувати частину коштів місцевого бюджету.

Основною **метою** використання бюджету участі є:

- безпосереднє залучення членів громади до процесу прийняття рішень щодо використання бюджетних коштів;
- участь громадян у вирішенні питань життєдіяльності територіальної громади;
- сприяння прозорості бюджетного процесу, покращання доступу громадськості до інформації;
- налагодження та підтримання діалогу між органами місцевого самоврядування і громадськістю;
- підвищення рівня довіри до місцевої влади.

В Україні механізм бюджету участі було запроваджено у 2015 році в рамках українсько-польської співпраці.² На сьогодні в Україні відсутня законодавча база, яка регламентує формування та використання коштів у рамках бюджету участі, тому органи місцевого самоврядування реалізують бюджет участі в рамках реалізації своїх бюджетних або цільових програм. На місцевому рівні документом, який регулює його функціонування, є Положення про бюджет участі (або інший аналогічний документ), яке затверджують місцеві ради і в якому визначаються основні вимоги щодо реалізації проєктів бюджету участі. Як правило, обсяг бюджету участі встановлюється в розмірі від 0,1% до 1% обсягу сукупних видатків відповідного місцевого бюджету.

Яка ж ситуація із використанням такого інструменту як бюджет участі в ОТГ? На що найчастіше спрямовуються кошти, виділені в бюджеті участі? Яку суму коштів із загального обсягу своїх бюджетів ОТГ спрямовують на бюджет участі? Які є практики запровадження та реалізації в ОТГ різних областей України? Для відповіді на ці та інші питання, радниками з муніципальних фінансів та управління регіональних офісів Програми «U-LEAD з Європою», було зібрано статистичну інформацію по об'єднаних територіальних громадах 24 областей України, результати опрацювання якої лягли в основу даної публікації.

¹ <https://web.archive.org/web/20130114072009/http://www.participatorybudgeting.org/about-participatory-budgeting/where-has-it-worked/>

² <http://sf.tneu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1099/1102>; <https://samoorg.com.ua/wp-content/uploads/2012/08/Methodika-Byudzhetu-uchasti-1.pdf>

2. АНАЛІЗ ЗАСТОСУВАННЯ БЮДЖЕТУ УЧАСТІ В ОТГ У 2019 РОЦІ

За результатами опрацювання даних, наданих ОТГ, встановлено, що у 2019 році практика застосування бюджету участі не була надто поширеною серед об'єднаних територіальних громад. Так, у 2019 році лише в 112 об'єднаних громад (із 810 ОТГ) реалізовувались проєкти бюджету участі (або в 13,8% громад).

Загальний обсяг видатків, спрямований на реалізацію проєктів бюджету участі по 112 ОТГ склав 84,6 млн грн, що становить в загальному 0,2% сукупного обсягу видатків цих громад у 2019 році (загальний та спеціальний фонд) або 0,5% від обсягу доходів загального фонду (без урахування трансфертів з державного бюджету).

В цілому, у 2019 році за рахунок бюджету участі було реалізовано 617 проєктів, у тому числі за напрямками (див. рис. 1):

- благоустрій територій – 198 проєктів (32,1% від загальної кількості реалізованих проєктів);
- освіта – 164 проєкта (26,6% від загальної кількості);
- фізична культура і спорт – 85 проєктів (13,8%);
- культура – 83 проєкти (13,5%);
- дороги і тротуари – 19 проєктів (3,1%);
- охорона здоров'я – 11 проєктів (1,8%);
- молодіжна політика – 9 проєктів (1,5%);
- соціальний захист та соціальне забезпечення – 8 проєктів (1,3%);
- інші проєкти, що не увійшли до перелічених напрямків – 40 проєктів (6,5%).

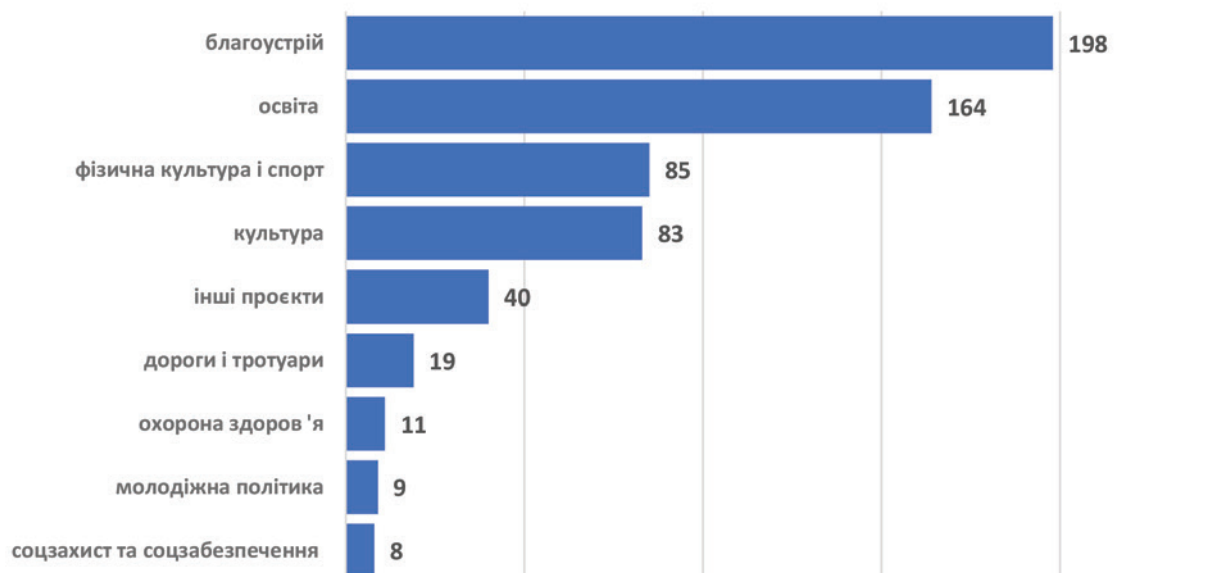

Рис. 1. Розподіл завершених у 2019 році проєктів бюджету участі за напрямками, штук

Як видно з даних рис. 1, найбільша кількість профінансованих проєктів у 112 ОТГ стосувалась саме питань благоустрою та сфери освіти. Це свідчить, що дані напрямки є найбільш важливими для мешканців відповідних громад. В свою чергу, найменше у 2019 році було профінансовано проєктів бюджету участі, пов'язаних із соціальним захистом та соціальним забезпеченням населення, молодіжною політикою та охороною здоров'я. З більш детальною інформацією щодо кількості та напрямків проєктів можна ознайомитись у додатку 1.

Структура видатків бюджету участі за обсягом фінансування представлена на рис. 2.

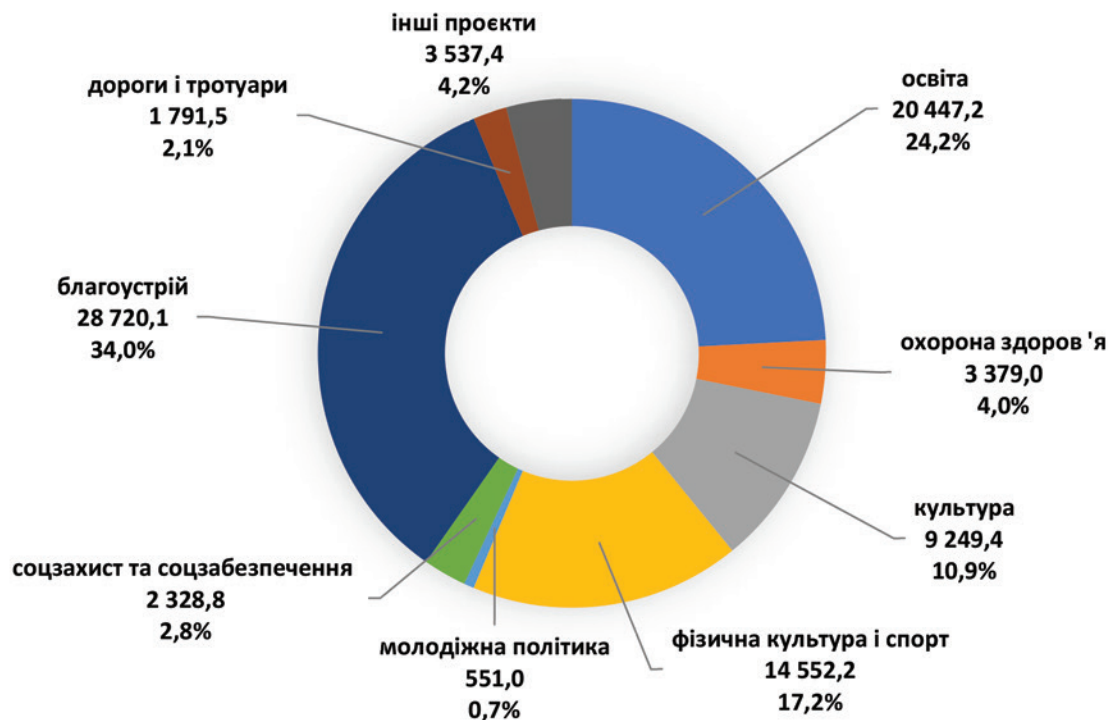

Рис. 2. Розподіл обсягу видатків бюджету участі в ОТГ за напрямками у 2019 році (тис. грн. та у % до загальної суми видатків на бюджет участі аналізованих громад)

Так, на фінансування проєктів із благоустрою, з бюджетів участі ОТГ було виділено 28,7 млн грн або 34,0% від загального обсягу видатків на бюджети участі по 112 ОТГ, при цьому проєкти, пов'язані з благоустроєм реалізовувалися у 79-ти ОТГ (див. рис.3). Тобто, в 70% ОТГ, в яких реалізовувався бюджет участі у 2019 році, було профінансовано мінімум один проєкт із благоустрою (в деяких ОТГ, згідно їх даних, кількість таких завершених проєктів сягала 7 одиниць - у м. Житомир, ОТГ смт. Старий Салтів (Харківська обл.), 8 одиниць - в ОТГ м. Дунаївці (Хмельницька обл.) та 9 одиниць в ОТГ м. Тростянець (Сумська обл.) (див. додаток 1).

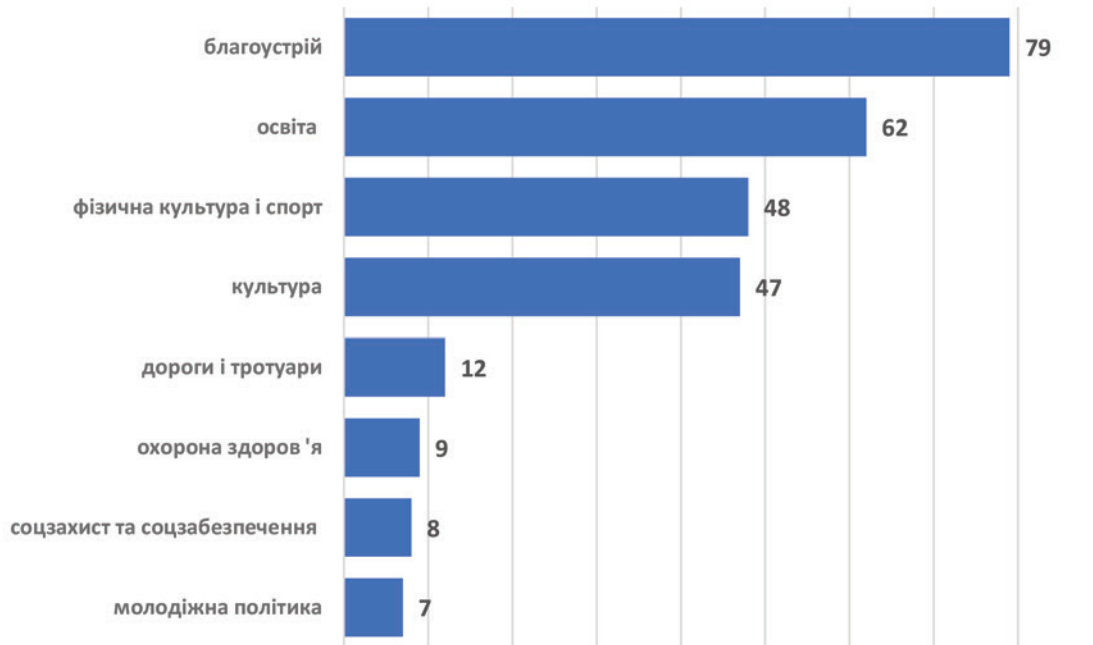

Рис. 3. Кількість ОТГ, що фінансували проекти бюджету участі за відповідними напрямками (лише проекти, які були завершені у 2019 році)

З даних рисунків 1-3 та додатка 1 видно, що:

- Загальна кількість завершених у 2019 році **проектів, пов'язаних з освітою**, становила 164 одиниць або 26,6% від їх загальної кількості. Такі проекти реалізовувалися у 62-х ОТГ. Обсяг видатків, спрямованих на реалізацію проектів бюджету участі в галузі освіти склав 20,4 млн грн або 24,2% від загального обсягу коштів, виділених на бюджет участі. Найбільшу суму коштів було спрямовано на освітні проекти в Тернопільській області – всього профінансовано 29 проектів на загальну суму 5,7 млн грн.
- Загальна кількість проектів, пов'язаних з **фізичною культурою і спортом**, становила 85 одиниць або 13,8% від загальної кількості. Такі проекти реалізовувалися у 48-ми ОТГ. Обсяг видатків, спрямованих на реалізацію проектів бюджету участі у даній сфері склав 14,6 млн грн. або 17,2% від загального обсягу коштів, виділених на бюджет участі. Найбільше коштів на проекти, пов'язані з фізичною культурою і спортом було спрямовано в Житомирській області – 11 проектів на загальну суму 5,5 млн грн. Не було жодного проекту в цій галузі у 2019 році в Донецькій, Київській, Кіровоградській, Одеській, Рівненській та Чернігівській областях.
- Загальна кількість проектів, пов'язаних із сферою культури, становила 83 одиниці або 13,5% від загальної кількості проектів, з обсягом видатків на такі проекти 9,2 млн грн. або 10,9% від загального обсягу коштів, виділених на бюджет участі. Проекти в галузі культури реалізовувалися у 47-ми ОТГ. Найбільше коштів на такі проекти було спрямовано в Житомирській області – 4 проекти на загальну суму 1,5 млн грн та в Закарпатській області – 3 проекти на загальну суму 1,4 млн грн.
- У сфері охорони здоров'я, молодіжної політики, соціального захисту та соціального забезпечення було профінансовано в сукупності 28 проектів бюджету участі на загальну суму 6,3 млн грн або 7,4% від загального обсягу коштів, виділених на бюджет участі. Проекти, пов'язані з галуззю охорони здоров'я, реалізовувалися

у 9-ти ОТГ, молодіжною політикою – в 7-ми, соціальним захистом та соціальним забезпеченням – у 8-ми ОТГ.

Таким чином, в 2019 році в сукупності було реалізовано 360 проєктів соціально-культурного спрямування (а саме: в галузях освіти, охорони здоров'я, культури, молодіжної політики, спорту, соцзахисту та соцзабезпечення) або 58,3% від загальної кількості проєктів. При цьому загальний обсяг видатків на проєкти соціально-культурного спрямування склав 50,5 млн грн або 59,7% від загального обсягу видатків.

3. ОЦІНКА РІВНЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЄКТІВ БЮДЖЕТУ УЧАСТІ В ОТГ В РОЗРІЗІ ОБЛАСТЕЙ

Кількість ОТГ, які використовують такий інструмент як бюджет участі, у різних областях є різною і коливається від 2-3 до 11-13 ОТГ на область (табл. 1). Більш детальна інформація наведена в додатку 1.

Таблиця 1

Дані про фінансування проєктів бюджету участі об'єднаними територіальними громадами у 2019 році

Область	Кількість ОТГ, які фінансували проєкти бюджету участі	Частка ОТГ, які фінансували проєкти бюджету участі, від загальної кількості ОТГ	Профінансовані видатки бюджету участі, тис. грн.	Частка видатків бюджету участі в загальному обсязі видатків ОТГ, які реалізовували відповідні проєкти	Кількість реалізованих проєктів бюджету участі у 2019 році
Вінницька	4	10,8%	7 407,5	0,1%	26
Волинська	4	8,0%	2 461,8	0,1%	19
Дніпропетровська	9	14,5%	5 437,6	0,3%	62
Донецька	2	20,0%	1 423,5	0,2%	16
Житомирська	5	9,4%	16 806,8	0,4%	39
Закарпатська	4	50,0%	5 866,6	0,2%	26
Запорізька	6	13,6%	3 204,1	0,2%	47
Івано-Франківська	12	40,0%	1 877,8	0,1%	55
Київська	2	11,8%	1 551,2	0,1%	2
Кіровоградська	2	10,0%	590,0	0,5%	9
Луганська	5	55,6%	2 335,6	0,3%	26
Львівська	4	10,0%	1 023,7	0,2%	20
Миколаївська	2	6,9%	1 436,4	0,3%	16
Одеська	2	7,1%	975,4	0,2%	13
Полтавська	5	10,9%	2 704,5	0,2%	21
Рівненська	4	12,5%	2 977,9	1,0%	24
Сумська	3	10,0%	2 384,3	0,6%	19
Тернопільська	11	22,4%	12 618,0	0,4%	57
Харківська	5	29,4%	3 701,9	0,6%	36
Херсонська	2	7,1%	260,0	0,3%	7
Хмельницька	4	8,9%	2 488,3	0,2%	29
Черкаська	4	7,4%	1 045,3	0,2%	7
Чернівецька	4	12,1%	1 000,0	0,3%	16
Чернігівська	7	17,9%	2 978,4	0,2%	25
РАЗОМ	112	13,8%	84 556,6	0,2%	617

З табл. 1 видно, що серед ОТГ аналізованих областей найбільший обсяг видатків на фінансування проєктів бюджету участі по ОТГ, було спрямовано в Житомирській області –

16,8 млн грн., що становить 19,9% від загального обсягу коштів бюджету участі 2019 року по усіх ОТГ, які мали бюджет участі, та у Тернопільській області - 12,6 млн грн (або 14,9%).

Найбільша кількість ОТГ, які реалізовували проєкти бюджету участі, була в Івано-Франківській (12) та Тернопільській (11) областях. Найбільша кількість проєктів бюджету участі була реалізована в Дніпропетровській (62), Тернопільській (57) та Івано-Франківській (55) областях.

Під час затвердження місцевих бюджетів на 2020 рік кількість ОТГ, які планують виділяти кошти на бюджет участі зросла до 137 ОТГ. Ці громади запланували виділити із своїх бюджетів 85,2 млн грн на реалізацію проєктів бюджету участі.

Детальніше інформація у розрізі областей та результати застосування бюджету участі окремих ОТГ наведені в додатку 1 та розділі 4.

4. РЕЗУЛЬТАТИ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ТА ПРИКЛАДИ РЕАЛІЗАЦІЇ БЮДЖЕТУ УЧАСТІ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ

4.1. ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

В області лише 4 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі у 2019 році, що становить 10,8% від загальної кількості ОТГ області.

У 2019 році цими 4 ОТГ було реалізовано 26 проєктів бюджету участі на загальну суму 7407,5 тис грн, що становить 0,1% від обсягу видатків бюджетів цих громад, у тому числі:

- освіта – 2 проєкти на загальну суму 594,7 тис. грн.,
- культура – 2 проєкти на загальну суму 756,1 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 2 проєкти на загальну суму 1177,4 тис. грн.,
- соцзахист і соцзабезпечення – 2 проєкти на загальну суму 295,2 тис. грн.,
- благоустрій – 16 проєктів на загальну суму 4185,8 тис. грн.,
- інші напрямки – 2 проєкти на загальну суму 398,4 тис. грн.

Серед громад області звернімо увагу на практику запровадження та реалізації бюджету участі у таких громадах:

Запровадження та реалізація бюджету участі у Хмільницькій міській ОТГ Вінницької області

Назва громади	Хмільницька міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	20.11.2018 рік
Чисельність населення	25,5 тис. осіб (постійне)
Площа громади	42,2104 км ²
Голова громади	Редчик Сергій Борисович
Рік запровадження бюджету участі	2017 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://hmilnitska-otg.ci.org.ua

Обсяг виділених коштів на бюджет участі	1 млн грн.
Основні вимоги до проєктів	<p>1) проєкт відповідає нормам законодавства;</p> <p>2) проєкт належить до одного з типів проєктів, затверджених Хмельницькою міською радою відповідним рішенням ради (безпека та громадський порядок; велоінфраструктура; дорожнє господарство; засоби масової інформації; комунальне господарство; культура та туризм; навколишнє середовище; освіта; соціальний захист; спорт; телекомунікації, зв'язок та інформаційні технології; транспорт);</p> <p>3) питання реалізації проєкту знаходиться в межах компетенції Хмельницької міської ради;</p> <p>4) реалізація проєкту планується на землях, які належать на праві комунальної власності Хмельницької міської ради, на території будівель (приміщень) загального користування та об'єктів соціально-культурної сфери комунальної форми власності та відповідати затвердженій містобудівній документації;</p> <p>5) реалізація проєкту не порушує прав інших осіб та не порушує прав інтелектуальної власності;</p> <p>6) бюджет проєкту, розрахований автором, включає усі витрати, пов'язані з: розробкою проєктної документації; закупівлею сировини, матеріалів, комплектуючих; оплатою стороннім підрядникам послуг логістики (доставка, зберігання); оплатою праці виконавців; інформуванням жителів про реалізацію проєкту (у разі необхідності); прогнозований рівень інфляції.</p> <p>7) Кількість підписів, що мають бути зібрані для подачі проєкту автором: не менше 10 осіб (крім автора проєкту).</p> <p>8) Максимальна тривалість реалізації проєкту: з 1 січня по 31 грудня наступного року.</p> <p>9) Максимальна вартість одного проєкту: 200 000,0</p>
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • недостатня поінформованість членів громади про громадський бюджет, як інструмент, яким є можливість вирішити питання місцевого значення; • члени громади бояться надавати свої персональні дані; • відповідальні структурні підрозділи не завжди залучають авторів проєктів під час підготовки технічного завдання для оголошення закупівлі через систему електронних закупівель ProZorro; • низька якість робіт та невідповідність виконаних робіт кошторису; • невисока активність громадян щодо голосування.
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	Мешканці Хмельницької громади мають можливість відслідковувати процес реалізації проєкту. Автори проєкту цікавляться на якому етапі знаходиться його реалізація, спільно з працівниками виконавчого комітету узгоджують питання щодо проєкту, які виникають під час його втілення.
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<p>У 2018 році реалізовані проєкти, що здобули перемогу у 2017 році:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Спортивний майданчик для усіх» (вартість: 199685 грн.). 2. «Облаштування футбольного поля на прибудинковій території житлового будинку по вул. Монастирська, 1» (вартість: 200000 грн.). 3. «Встановлення WORKOUT комплексу на іншого спортивного обладнання» (вартість: 190000 грн.). 4. «Ресурсні кімнати – крок до успішного життя в соціумі дітей з інвалідністю!» у НВК ЗШ I-III ступенів гімназія №1 м. Хмельника та ЗОШ I-III ступенів №2 (вартість: 198964 грн.). 5. «Облаштування ігрово-спортивного майданчика на прибудинковій території вул. Монастирська, 56» (вартість: 159150 грн.). 6. «Встановлення дитячого майданчика із облаштуванням прилеглої території» (вартість: 120900 грн.).

У 2019 році реалізовані проєкти, що здобули перемогу у 2018 році:

1. «Нове будівництво ігрового комплексу із благоустроєм прилеглої території по вул. Літописна» (вартість: 183000 грн.).
2. «Вік живи – вік навчайся» по вул. Пушкіна, 48 (вартість: 177685 грн.).
3. «Нове будівництво дитячого майданчика із облаштуванням прилеглої території по вул. Столярчука, 56» (вартість: 150000 грн.).
4. «Нове будівництво інклюзивного дитячого майданчика по просп. Свободи в м. Хмільнику» (вартість: 200000 грн.).
5. «Паркуємо велосипеди зручно та безпечно!» по території міста Хмільника (вартість: 198500 грн.).
6. «Нове будівництво дитячого майданчика із благоустроєм прилеглої території по вул. Літописна» (вартість: 150000 грн.).

У 2020 році реалізуються проєктів, що здобули перемогу у 2019 році:

1. «Нове будівництво скейт-парку у центральному парку ім. Т.Г. Шевченка» (вартість: 200000 грн.);
2. «Будь активним» вул. Лисенка (вартість: 196449 грн.);
3. «Гумове покриття для спортивного майданчика Workout по Проспекту Свободи, 13» (вартість: 195000 грн.);
4. «За екологію і майбуття, за здоровий спосіб життя» провулок Тімірязєва (вартість: 200000 грн.);
5. «Workout - здорове майбутнє Хмільника» по вул. Столярчука, 48 (вартість: 165000 грн.).

Бюджет участі дає можливість привернути увагу до актуальних проблем громади та їх вирішення, налагодження результативної співпраці громадян і органів місцевої влади, сприяє самоорганізації жителів громади.

Більшість проєктів Бюджету участі Хмільницької громади, що були подані на конкурс, стосуються здорового способу життя, спорту, розвитку молоді та благоустрою. У громаді збільшилась кількість спортивних і дитячих майданчиків. Активно розвивається рух Workout.

Встановлено велопарковки зі спеціальним місцем для розміщення реклами, оголошень біля адміністративних будівель, шкіл, училищ, лікарні, поліклініки, поліції, санаторіїв, базарів та інших локацій, які масово відвідуються громадянами. Усі бажаючі можуть вільно відвідувати майданчики та користуватися велопарковками, активно проводити свій відпочинок та фізично розвиватися. Реалізована соціальна ініціатива по навчанню комп'ютерній грамотності людей похилого віку.

Втілені два інклюзивні проєкти: **“Нове будівництво інклюзивного дитячого майданчика по проспекту Свободи в м. Хмільнику Вінницької області”** й **“Ресурсні кімнати - крок до успішного життя в соціумі дітей з інвалідністю”**.

А серед проєктів, що впроваджуються у 2020 році, є як нові ідеї, так і ініціативи, що передбачають реалізацію проєктів, розпочатих в попередніх роках.

Бюджет участі стає все більш популярним інструментом залучення громадян до прийняття рішень у громаді.

Інформацію про громаду підготувала: Святна Інна, радниця Вінницького регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. +380673460008

Запровадження та реалізація бюджету участі у Немирівській міській ОТГ Вінницької області

Назва громади	Немирівська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	рішення 12 (позачергової) сесії Немирівської міської ради 7 скликання від 9 серпня 2016 року № 164
Чисельність населення	15174
Площа громади	15320,2 га
Голова громади	Качур Віктор Миколайович
Рік запровадження бюджету участі	2019 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://nemyriv-mrada.gov.ua/bjudzhet-gromadskih-iniciativ-22-44-58-22-06-2019/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	278,758 тис грн
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • назва проєкту має відображати зміст проєкту і бути викладеною лаконічно, в межах одного речення; • проєкт подається особисто автором проєкту за встановленою формою • проєкт не суперечить чинному законодавству України; • реалізація проєкту належить до компетенції виконавчих органів Немирівської міської ради та має відповідати стратегічним пріоритетам і цілям розвитку громади; • в разі подання проєкту у сфері просторового розвитку, він має відповідати Генеральному плану населеного пункту громади; • проєкт повинен бути реалізований протягом одного бюджетного року і спрямований на кінцевий результат; • проєкт має отримати підтримку не менше 10 осіб – членів Немирівської об'єднаної територіальної громади (крім автора), що засвідчується відповідними підписами; • при формуванні проєктних пропозицій, які включають роботи з будівництва, реконструкції або капітального ремонту об'єктів, авторам необхідно керуватись орієнтовними цінами на основні будівельні матеріали, вироби на конструкції, розміщеними на сайті www.minregion.gov.ua (підрозділ “Ціноутворення”).

Дитячий майданчик «Щасливі діти». У 2019 р. встановлено дитячий майданчик, який включає в себе дитячу гойдалку, карусель дитячу, качалку балансир, ігровий комплекс, гімнастичний комплекс, лавочки паркові. Бюджет даного проєкту складає 73285 грн.

«Лікування, вакцинація та стерилізація безпритульних тварин». В рамках проєкту проводиться лікування, вакцинація та стерилізація безпритульних тварин. Бюджет 40000 грн.

Інформацію про громаду підготувала: Святна Інна, радниця Вінницького регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. +380673460008

4.2 Волинської області

В області лише 4 ОТГ реалізовували проекти бюджету участі, що становить 8% від загальної кількості ОТГ області.

У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 19 проєктів бюджету участі на загальну суму 2451,8 тис грн, що становить 0,1% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 8 проєктів на загальну суму 1252,6 тис. грн,
- фізична культура і спорт – 4 проєкти на загальну суму 725,5 тис. грн,
- благоустрій – 6 проєктів на загальну суму 233,6 тис. грн,
- інші напрямки – 1 проєкт на суму 250,0 тис. грн.

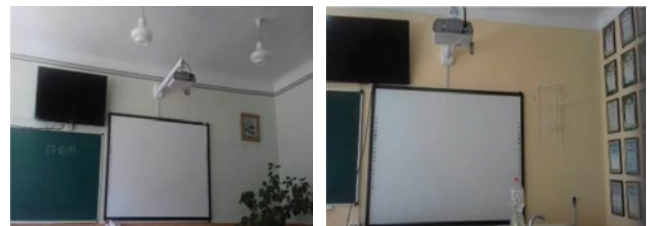
Серед громад області звернімо увагу на практику запровадження та реалізації бюджету участі у таких громадах:

Запровадження та реалізація Бюджету участі в Луцькій ОТГ Волинської області

Назва громади	Луцька міська територіальна громада
Дата створення	25 жовтня 2019 року
Чисельність населення	221,3 тис. осіб станом на 01.12.2019
Площа громади	73,43 км ²
Голова громади	Пустовіт Григорій Олександрович (секретар міської ради, виконувач повноважень міського голови)
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://www.lutskrada.gov.ua/pages/bu
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	Не менше 1% від затвердженого розміру видатків бюджету розвитку спеціального фонду бюджету міста Луцька на конкурсний рік (без врахування залучених запозичень та субвенцій). Загальний обсяг фінансування у 2019 році становив 2 500 тис. грн., у 2020 році - 3 000 тис. грн (20% від загального обсягу Бюджету участі - для проєктів, які будуть спрямовані на покращення матеріально-технічного забезпечення бюджетних установ та закладів та 80% – для інших проєктів).
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • максимальна вартість проєкту не повинна перевищувати 250 тис грн; • тривалість реалізації проєкту – до закінчення бюджетного року; • проєкт відповідає тематиці проєктів, визначеній у Положенні щодо впровадження бюджетування за участі громадськості міста Луцька; • проєкт не суперечить затвердженій містобудівній документації; • проєкт подається разом з підписами підтримки проєкту від не менше 15-ти дієздатних фізичних осіб, що зареєстровані на території міста Луцька (крім автора проєкту); • реалізація проєкту планується на землях, які належать на праві комунальної власності територіальній громаді міста Луцька, на території будівель (приміщень) загального користування та об'єктів соціально-культурної сфери комунальної форми власності, на території або об'єктах, що перебувають у власності ОСББ, житлово-будівельних кооперативів, органів самоорганізації населення;

<p>Основні вимоги до проєктів</p>	<ul style="list-style-type: none"> • проєкт не може передбачати ремонт та реконструкцію приватного майна, окрім територій або об'єктів, що перебувають у власності ОСББ, житлово-будівельних кооперативів, органів самоорганізації населення, за умови вільного доступу до цих територій; • автор проєкту може подати на конкурс не більше одного проєкту (зміни внесено у 2019 році); • проєкти, які стосуються приміщень бюджетних установ та закладів, не можуть передбачати проведення поточних, та/або капітальних ремонтів доріг (зміни внесено у 2019 році).
<p>Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації Бюджету участі</p>	<p>Низька якість проєктів, недостатня кількість проєктів, спрямованих на облаштування громадського простору, недостатній рівень промоції конкурсу.</p>
<p>Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів Бюджету участі</p>	<p>Положенням щодо впровадження бюджетування за участі громадськості міста Луцька передбачено, що реалізацію проєктів-переможців конкурсу здійснюють відповідальні виконавчі органи Луцької міської ради за обов'язковим узгодженням будь-яких змін із ініціаторами.</p>
<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою Бюджету участі</p>	<p>Проєкти-переможці конкурсу, які реалізовані у 2019 році:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Школа майбутнього» (Вартість: 225 000 грн); 2. «Освітлення пішохідних доріжок біля ліцею № 27 та дитячого садочка № 40» (Вартість: 249 940 грн); 3. «Хокей Луцька – «Ми існуємо!» (Вартість: 249 970 грн); 4. «Озвучення та освітлення актовій зали ЗОШ № 27» (Вартість: 241 000 грн); 5. «Будівництво легкоатлетичної бігової доріжки на території школи № 22» (Вартість: 249 931 грн); 6. «Школа нового покоління, як культурний центр мікрорайону» (Вартість: 228 100 грн); 7. «Встановлення УЗД-обладнання та аналізатора ветеринарного гематологічного на КП «Ласка»» (Вартість: 250 000 грн); 8. «Відкритий чемпіонат міста Луцька з рукопашу гопак» (Вартість: 220 622 грн); 9. «Облаштування дозвільно-ігрової території ДОЗ № 38 «Веселинка»» (Вартість: 250 000 грн); 10. «Open space. Відкритий простір» (Вартість: 248 523 грн).

Для проєкту «Школа майбутнього» було придбано мультиторди (сенсорні смарт дошки) в профільні кабінети ЗОШ № 11: фізики, хімії, біології, географії та інші, а також проєктори, камери-сканер та е-підручник, що забезпечило учням належний навчальний процес та зацікавленість до занять.

зовнішнього освітлення – встановлення опор з енергозберігаючими ліхтарями вздовж пішохідних доріжок.

Для покращення відвідування учнями гуртків у позаурочний час та безпечного перебування дітей і дорослих на вулиці у темну пору доби, згідно проєкту «Освітлення пішохідних доріжок біля ліцею № 27 та дитячого садочка № 40» було здійснено ряд робіт по будівництву мереж

Реалізований проєкт «Хокей Луцька – «Ми існуємо!». Підтримка та розвиток хокею в м. Луцьк» був створений для всіх лучан – переважно дітей віком від 4 до 18 років, метою якого було залучити та заохотити до занять спортом (хокеєм) мешканців міста, а також

покращити умови тренування та забезпечити належну підготовку майбутніх випускників хокейної школи. По даному проєкту орендовано льодову арену, закуплено захисне екіпірування, виготовлено рекламні листівки з інформацією щодо хокейної секції та графіком занять. Організовано безкоштовні години доступу до льодової арени для лучан.

Озвучення та освітлення актової зали ЗОШ № 27 надало можливість повноцінного проведення різних шкільних заходів та гуртків зазначеного навчального закладу. Закуплено звукове та світлове обладнання для актової зали школи.

Після реалізації проєкту «**Будівництво легкоатлетичної бігової доріжки на території школи № 22**», з'явилась можливість дітям та дорослим безкоштовно займатись біговими видами спорту на сучасному покритті, а також влаштовувати змагання, турніри з різних видів спорту.

З метою проведення урочистих, спортивних заходів, квестів, лінійок, покращення доступності та естетичного вигляду мікрорайону, в рамках проєкту «**Школа нового покоління, як культурний центр мікрорайону**» було реконструйовано тверде покриття перед центральним входом до ЗОШ № 12.

Проєктом «**Встановлення УЗД-обладнання та аналізатора ветеринарного гематологічного на КП «Ласка»**» придбане обладнання для УЗД та аналізатор ветеринарний гематологічний завдяки яким можна встановити точний діагноз та призначити ефективне лікування тваринам.

Завдяки реалізованому проєкту «**Відкритий чемпіонат міста Луцька з рукопашу гопак**» у місті були проведені змагання у яких взяло участь понад 200 учасників із 6 областей України.

По проєкту «**Облаштування дозвільно-ігрової території ДОЗ № 38 «Веселинка»**», було встановлено нову огорожу, що дала можливість безпечного перебування дітей на території закладу, а після оновлених павільйонів діти мають змогу перебувати на свіжому повітрі в різні погодні умови.

Створення 3-х нових локацій в холах молодшого корпусу ЗОШ № 11 – влаштування нових полицок для книжок та іграшок; шведської стінки та баскетбольного кільця; м'якого покриття;

спортивного-ігрових споруд в рамках проєкту «**Open space. Відкритий простір**», допомогло створити сучасний, привабливий освітній простір та повноцінний відпочинок на перервах для учнів молодших класів. Реалізовані заходи гармонійно поєднуються із концепцією «Нової української школи».

Запровадження та реалізація бюджету участі в Велицькій ОТГ Волинської області

Назва громади	Велицька сільська об'єднана територіальна громада
Дата створення	25.10.2015 рік
Чисельність населення	4 тис. осіб
Площа громади	211,58 км ²
Голова громади	Ковальчук Віктор Васильович
Рік запровадження бюджету участі	2019 рік
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	не менше 60 тис. грн
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проєкту від заявника, • проєкт має відповідати стратегії розвитку громади, • проєкт має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним, • максимальний внесок ОМС не має перевищувати 5 тис. грн.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	Низька якість поданих проєктів; недостатня поінформованість мешканців громади; невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає, але в голосуванні приймає участь не більше 10% населення)
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	Всі роботи виконано мешканцями громади, на кошти ОМС здійснювалася закупівля матеріалів
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування зони відпочинку в с. Угли шляхом будівництва полів для волейболу та міні-футболу (вартість: 5 тис.грн. + 3 тис.грн кошти ініціативної групи) 2. Облаштування обрядової кімнати в с.Мирин (вартість: 2 тис. грн.+ 1 тис.грн кошти ініціативної групи) 3. Благоустрій вулиці в с. Мельниця шляхом огороження приміщення старої сільської ради (вартість: 5 тис. грн.+ 1 тис.грн кошти ініціативної групи) 4. Майданчик для дітей біля храму с. Підліси (вартість: 4,9 тис.грн.+ 2 тис.грн кошти ініціативної групи) 5. Створення зони відпочинку біля водойми в с. Підріжжя (вартість: 5 тис. грн.+ 1 тис. грн кошти ініціативної групи) 6. Облаштування зони відпочинку біля водойми в с. Сільце будівництво альтанки (вартість: 4,9 тис грн. + 5 тис. грн кошти ініціативної групи)

Громада надалі планує залучати громадян до участі в Громадському бюджеті, адже це не тільки механізм прозорого використання коштів, а й можливість налагодження діалогу між владою і мешканцями громади, що сприяє довірі і порозумінню.

Інформацію про громаду підготував: Матвійок Анатолій, радник Волинського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою».

4.3 Дніпропетровської області

В області 9 ОТГ реалізовували проекти бюджету участі, що становить 14,5% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 62 проекти бюджету участі на загальну суму 5437,6 тис грн, що становить 0,3% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 30 проектів на загальну суму 2704,1 тис. грн,
- охорона здоров'я – 1 проект на суму 100,0 тис. грн,
- культура – 7 проектів на загальну суму 673,5 тис. грн,
- фізична культура і спорт – 6 проектів на загальну суму 571,3 тис. грн,
- молодіжна політика – 1 проект на суму 120,0 тис. грн,
- благоустрій – 10 проектів на загальну суму 555,2 тис. грн,
- інші напрямки – 7 проектів на загальну суму 713,4 тис. грн.

Запровадження та реалізація громадського бюджету в Марганецькій ОТГ Дніпропетровської області

Назва громади	Марганецька міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	29.11.2018 року
Чисельність населення	49,9 тис. осіб
Площа громади	201,32 км ²
Голова громади	Жадько Олена Анатоліївна
Рік запровадження бюджету участі	2016 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://marganets-rada.dp.ua/ua/gromadsky-budzhet
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	2673,6 тис. грн.
Основні вимоги до проектів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проекту від заявника • проекти мають бути спрямовані на розв'язання соціально-економічних проблем • проекти мають бути реалізовані виключно в місцях загального користування з цілодобовим доступом • проект має бути завершений протягом бюджетного року
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька кількість поданих проектів • невисока активність громадян щодо голосування
Участь мешканців громади у процесі реалізації проектів	Положенням про громадський бюджет передбачено особистий внесок авторів проектів на рівні 10 % (тільки для юридичних осіб)
Успішні проекти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Три ведмеді (вартість: 92,8 тис. грн.) 2. Велоспорт – шлях до здоров'я (вартість: 125 тис. грн.) 3. Вода -основа життя (вартість: 100 тис. грн.)

На центральній площі міста «Гірницької Слави» встановлено **топіарій «Три ведмеді»**. Фігури наближені до справжніх розмірів і мають реалістичний вигляд. Топіарій завоював не лише простір площі, а й серця марганчан та гостей міста.

Після втілення проєкту **«Велоспорт – шлях до здоров'я марганчан»** мешканці міста отримали чудову можливість брати участь у велосипедних пробігах або просто покататися містом. У рамках проєкту придбано 28 велосипедів.

Для облаштування джерела цілющої джерельної води в с. Іллінка (Новокиївський старостинський округ) реалізовано проєкт **«Вода основа життя»**. Завдяки проєкту мешканці отримали доступ до води та облаштоване місце відпочинку.

Інформацію про громаду підготував: Мужевський Андрій, радник Дніпропетровського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою».

Запровадження та реалізація громадського бюджету в Межівській ОТГ Дніпропетровської області

Назва громади	Межівська селищна об'єднана територіальна громада
Дата створення	29.10.2017 рік
Чисельність населення	15,584 тис. осіб
Площа громади	630,03 км ²
Голова громади	Зражевський Володимир Миколайович
Рік запровадження бюджету участі	2019 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://mezhova.otg.dp.gov.ua/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	300 тис. грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> не більше одного проєкту від заявника проєкт має відповідати стратегії розвитку громади та сприяти покращенню розвитку інфраструктури проєкт має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	низька якість поданих проєктів; недостатня поінформованість мешканців громади; невисока активність громадян щодо голосування (в голосуванні приймає участь не більше 10% населення громади)

**Успішні проєкти,
реалізовані за допомогою
бюджету участі**

1. «Центр спортивно - культурного розвитку молоді «NADIL» (вартість: 120 тис. грн)
2. «Початкова військова підготовка і формування національної гідності» (вартість: 40 тис. грн)
3. Створення зони активного сімейного відпочинку в с. Вололазьке Межівського району Дніпропетровської області (вартість: 80 тис. грн)
4. Зона комфорту для учнів 1-4 класів (вартість: 60 тис. грн)

Для **центру спортивно-культурного розвитку молоді «NADIL»** було придбано меблі для облаштування кімнати, тренажери та інший спортивний інвентар. Це дало можливість молоді займатись фітнесом в новій облаштованій кімнаті.

Для створення умов комфортного навчання дітей с. Вололазьке, облаштовано **Зону активного сімейного відпочинку**. Її відвідують 14 дітей дошкільного віку та 68 шкільного.

Для формування національно-патріотичного виховання учнів у КЗО Володимирівська ЗШ I-III ст. Межівської селищної ради впроваджено проєкт **Початкова військова підготовка і формування національної гідності**. Закуплено вісім комплектів військової форми, сучасний ноутбук та навчальний макет автомата Калашникова.

Інформацію про громаду підготував: Мужевський Андрій, радник Дніпропетровського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою».

4.4 Донецької області

В області у 2019 році 2 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 20% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 16 проєкти бюджету участі на загальну суму 1423,5 тис. грн, що становить 0,2% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 4 проєкти на загальну суму 587,6 тис. грн,
- культура – 3 проєкти на загальну суму 377,4 тис. грн,
- молодіжна політика – 1 проєкт на суму 31,0 тис. грн,
- благоустрій – 2 проєкти на загальну суму 81,0 тис. грн,
- дороги і тротуари – 3 проєкти на загальну суму 100,6 тис. грн,
- інші напрямки – 3 проєкти на загальну суму 245,9 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Лиманській міській ОТГ Донецької області

Назва громади	Лиманська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	25.10.2015 рік
Чисельність населення	41,9 тис. осіб
Площа громади	1209,75 км ²
Голова громади	Цимідан Петро Федорович
Рік запровадження бюджету участі	2017 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://budget.krliman.gov.ua/uk
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	у 2017 році – 500,0 тис. грн., 2018 році – 750,0 тис. грн., 2019 та 2020 роках – по 1000,0 тис. грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • Відповідність цілям та завданням Стратегічного плану розвитку Лиманської ОТГ; • термін реалізації проєкту до 4 місяців; • активна участь у підготовці, просуванні та реалізації поданого проєкту (фото, відео фіксація, накладні, чеки, квитанції тощо), а також презентація проєкту на засіданні Координаційної ради; • наявність розробленої проєктно-кошторисної документації на виконання капітальних ремонтів; • обсяг бюджету проєкту не перевищує 20% Громадського бюджету на відповідний рік; • залучення ресурсів з інших джерел на реалізацію чи розвиток проєкту; • технологічна обґрунтованість проєкту; • наявність якісних і кількісних критеріїв оцінки успішності реалізації відповідного проєкту, фінансово-економічних показників, що мають бути досягнуті шляхом його реалізації; • перспективи подальшого розвитку проєкту з використанням місцевих ресурсів.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість розрахунку бюджетів поданих проєктів; • недостатня поінформованість мешканців громади; • низька громадська активність

Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів	Ініціативна група та автор проєкту безпосередньо: <ul style="list-style-type: none"> • координують процес реалізації проєкту; • займаються підготовкою офіційного відкриття реалізованого проєкту.
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі в 2019 році	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кінопогляд у майбутнє (вартість: 165,5 тис. грн) 2. Дитячий майданчик дітям ДНЗ №7 «Веселка» (вартість: 199,5 тис. грн) 3. Дитячі ніжки по рівеньській доріжці! (вартість: 186,990 тис. грн) 4. Територія успіху (вартість: 198,121 тис. грн) 5. Освітлення спортивного майданчика та зони відпочинку на території НВК-Гімназія (вартість: 159,375 тис. грн) 6. Різдвяна казка починається сьогодні (вартість: 90,46 тис грн)

Проєкт **«Кінопогляд у майбутнє»** у селищі Зарічне, де мешкають 2624 жителів, створено та обладнано сучасний простір в приміщенні Заріченської бібліотеки-філії Лиманської ЦБС. Реалізація проєкту дозволила проводити заходи із соціальної згуртованості населення.

Актуальність проєкту **«Дитячий майданчик дітям ДНЗ № 7 «Веселка»** полягала в тому, що в сучасних умовах необхідно більш пильну увагу приділяти вихованню, фізичному розвитку дітей, формуванню у підростаючого покоління любові до спорту та здорового способу життя. Результатом стало встановлення дитячого спортивного майданчику для 130 дітей закладу та майже 500 мешканців прилеглого району.

Реалізацією проєкту **«Дитячі ніжки по рівеньській доріжці!»** стало облаштування підходів до будинку дошкільного навчального закладу №2 Лиманської міської ради покриттям із тротуарної плитки для 144 дитини, 32 працівників та усіх відвідувачів закладу.

«Територія успіху» - проєкт, спрямований на розвиток творчих здібностей дітей, створення комфортних умов для навчально-виховного процесу, підвищення ефективності діяльності позашкільного закладу для 90 вихованців закладу. В рамках реалізації проєкту був проведений ремонт приміщення Художньої студії Лиманського міського Центру позашкільної роботи та облаштовані зони навчальних кабінетів та зони рекреації.

Проєкт **«Різдвяна казка починається сьогодні»** відповідає цілям, пріоритетам і завданням "Стратегії розвитку Лиманської об'єднаної територіальної громади до 2025 року". В с. Рубці впроваджено святкування Нового року та Різдва в центрі села з проведенням масових розважальних заходів. Починалося все з встановленням в 2011 році невеличкої ялинки біля адміністративної будівлі. Однак, потім з року в

рік впроваджувались зміни і святковий захід розвивався. Тому, результатом проєкту стало придбання та встановлення великої штучної ялинки.

На сьогоднішній день всі проєкти громади завершені та проведено офіційне відкриття кожного з проєктів-переможців. Інформація про перебіг конкурсу висвітлюється в окремому розділі "Громадський бюджет Лиманської ОТГ" офіційного сайту міської ради та соціальній мережі Facebook.

Інформацію про громаду підготував: Сергій Івахнін, радник Донецького регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 0950175711.

4.5 Житомирської області

В області 5 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 9,4% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 39 проєктів бюджету участі на загальну суму 16806,8 тис. грн., що становить 0,4% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 4 проєкти на загальну суму 2312,9 тис. грн,
- охорона здоров'я – 1 проєкт на суму 37,0 тис. грн,
- культура – 4 проєкти на загальну суму 1487,3 тис. грн,
- фізична культура і спорт – 11 проєктів на загальну суму 5459,1 тис. грн,
- молодіжна політика – 1 проєкт на суму 90,0 тис. грн,
- благоустрій – 16 проєктів на загальну суму 7328,4 тис. грн,
- інші напрямки – 2 проєкти на загальну суму 92,1 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Житомирській міській ОТГ Житомирської області

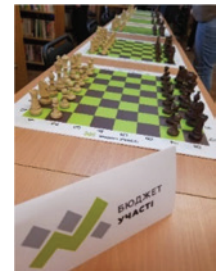
Назва громади	Житомирська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	28.09.2018 рік
Чисельність населення	266 тис. осіб
Площа громади	93,54 км ²
Голова громади	Сухомлин Сергій Іванович
Рік запровадження бюджету участі	2016 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://zt-rada.gov.ua/budgetgromad
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	18 мільйонів 543 тисячі, не менше 1 % від власних доходів бюджету громади
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • Проєкти діляться на малі (квартальні) та великі (загальноміські) та має відповідати місії, візії та стратегічним цілям громади. • Проєкт має бути загальнодоступним для всіх мешканців громади та не може дискримінувати права членів громади. • Від одного автора може бути не більше 1 великого та 1 малого проєкту.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • Політична афілійованість авторів проєктів із депутатами ради громади. • Низький рівень верифікації поданих проєктів фахівцями громади. • Відсутність прорахунку зростання вартості проєктів наступного бюджетного року.
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Зелений лабіринт» у парку Гагаріна 2. «Драгонсіті» клуб греблі на човнах «Дракон» 3. «Інтелектуальна мережа» - шахові клуби у міських бібліотеках 4. Очищення русла річки Кам'янка 5. Зменшення кількості безпритульних собак у Житомирі

«Зелений лабіринт» у парку Гагаріна став першим штучним лабіринтом із кущових насаджень у Житомирській області. Біля пішохідного мосту було створено лабіринт, облаштовано доріжки, побудовано центральну альтанку та систему освітлення. Цей проєкт вартував 997 тисяч гривень і був виконаний місцевим комунальним підприємством.

Проєктом «Драгонсіті» клубом греблі на човнах «Дракон», передбачено закупівлю човнів «Дракон», тренажерів, аутрігер та весла. Вартість проєкту 940 тисяч. Для місцевого клубу було створено матеріально-технічну базу для тренувань.

Проєкт «Інтелектуальна мережа» - шахові клуби у міських бібліотеках вартував 427 тисяч і передбачав закупівля шах, меблів, техніки для проведення шахових змагань. Тим самим забезпечивши мешканцям можливість інтелектуально проводити вільний час.

Проєкт «Зменшення кількості безпритульних собак у Житомирі» передбачав безкоштовну ідентифікацію методом чіпування безпритульних та домашніх собак у місті, для зменшення чисельності перших і обліку других. Вартість проєкту 503 тисячі гривень.

Проєкт «Очищення русла річки Кам'янка» передбачав облаштування спуску та благоустрою прилеглої території біля річки Кам'янки. Місцевість була очищена від чагарників, розбудовано інфраструктуру. Вартість робіт 960 тисяч.

Інформацію про громаду підготував: **Георгій Федорук**, радник Житомирського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 067-345-95-09

Запровадження та реалізація бюджету участі у Баранівській міській ОТГ Житомирської області

Назва громади	Баранівська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	18.12.2016 рік
Чисельність населення	22,7 тис. осіб
Площа громади	593,66 км ²
Голова громади	Душко Анатолій Олесандрович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://baranivka.pb.org.ua/projects/archive/89

Обсяг виділених коштів на бюджет участі	Загальний обсяг Бюджету участі щорічно визначається Баранівською міською радою та може бути зменшений або збільшений. 2018 р.- 300 тис. грн. (150 тис. грн. на проєкти з міста, 150 тис. грн. на проєкти з сільської території ОТГ)
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проєкту від заявника • реалізація проєкту планується на землях, які належать на праві комунальної власності територіальній громаді, на території будівель (приміщень) загального користування та об'єктів соціально-культурної сфери комунальної форми власності та відповідати затвердженій містобудівній документації • максимальна вартість проєкту не має перевищувати 90 тис. грн.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проєктів; • велика перевага проєктів, що подані від освітніх закладів; • невисока активність громадян щодо голосування (у голосуванні 2018 року прийняло участь 17% населення громади)
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Сучасне фізіотерапевтичне обладнання на варті здоров'я» м. Баранівка (вартість: 30 тис. грн.) 2. «Острів закоханих» м. Баранівка (вартість: 90 тис. грн) 3. «Музей – відкритий лист з минулого в майбутнє» с. Кашперівка 4. «Благоустрій прилеглої території реабілітаційного центру» м. Баранівка (вартість: 54 тис. грн.) 5. «Облаштування частини шкільної території "Полянки - PLAZA" смт Полянка (вартість: 90 тис. грн). 6. «Футбольне поле» с. Кашперівка (вартість: 90 тис. грн)

В рамках проєкту **«Острів закоханих»** облаштовано локацію для молодят та закоханих пар, придбано дерево любові, лавка примирення, карета для наречених, арка кохання.

В рамках проєкту **«Сучасне фізіотерапевтичне обладнання на варті здоров'я»**, придбано для вторинної медицини фізіотерапевтичний апарат.

В рамках реалізації проєкту **«Музей – відкритий лист з минулого в майбутнє»** було оновлено шкільний музей, придбано нові вітрини для експонатів та проведено ремонт приміщення.

Проєкт **«Благоустрій прилеглої території реабілітаційного центру»** передбачав придбання лавочок та укладання тротуарної плитки біля реабілітаційного центру.

Інформацію про громаду підготував: Георгій Федорук, радник Житомирського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 067-345-95-09

4.6 Закарпатської області

В області 4 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 50% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 26 проєктів бюджету участі на загальну суму 5866,6 тис. грн., що становить 0,2% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 10 проєктів на загальну суму 678,0 тис. грн,
- охорона здоров'я – 2 проєкти на загальну суму 1377,5 тис. грн,
- культура – 3 проєкти на загальну суму 1361,7 тис. грн,
- фізична культура і спорт – 5 проєктів на загальну суму 983,0 тис. грн,
- благоустрій – 6 проєктів на загальну суму 1306,4 тис. грн,
- інші напрямки – 1 проєкт (не завершено в 2019 році) на суму 160,0 тис. грн.

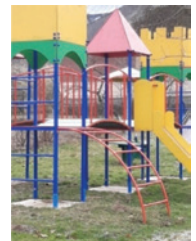
Запровадження та реалізація бюджету участі у Перечинській міській ОТГ Закарпатської області

Назва громади	Перечинська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	30.04.2017 року
Чисельність населення	12,7 тис. осіб
Площа громади	144,53 км ²
Голова громади	Погоріляк Іван Михайлович
Рік запровадження бюджету участі	2017 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://perechyn-budget.e-dem.in.ua/#/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	455,8 тис. грн. (на 2020 рік); 815,0 тис.грн. (на 2019 рік)
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • Проєкт реалізовується для окремих населених пунктів ОТГ, загальна вартість реалізації якого становить від 30 000 до 80 000 грн. • Реалізація проєктів має завершитись протягом одного бюджетного періоду. • Якщо реалізація проєкту передбачає використання земельної ділянки, приміщення чи іншого об'єкта, вони повинні належати до власності територіальної громади. • Проєкти, бюджету участі повинні бути спрямовані на покращення інфраструктури громади. • Можливе співфінансування проєктів з ініціативи автора проєкту • Проєкти, бюджету участі може подати будь-який громадянин України, який досяг 16 років і отримав паспорт громадянина України • Проєкт має підтримати щонайменше 25 громадян України, що належать до територіальної громади, та досягли 16 років і отримали паспорт громадянина України (окрім автора/авторів пропозиції (проєкту))
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • невисока активність громадян в ході голосування; • замала участь представників небюджетної сфери. Найбільше заявок – від комунальних закладів (освітніх, медичних тощо).

Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі

1. Облаштування спортивно-ігрового майданчика для дошкільнят на території Сімерського ДНЗ (вартість: 65 тис. грн.).
2. Реконструкція стелі та заміна світильників у Сімерській ЗОШ I-II ступенів (вартість: 80 тис. грн.).
3. Будівництво спортивного майданчика на території Ворочівської ЗОШ I ступеня (вартість: 80 тис. грн.).
4. Капітальний ремонт спортивного залу Сімерківської ЗОШ I-II ступенів. (вартість: 57 тис. грн.).
5. Аудіосистема для Зарічівської ЗОШ I-II ст. (вартість: 62,9 тис. грн.).
6. Заміна вікон актового залу Перечинської ЗОШ I-III ст. (вартість: 77,5 тис. грн.).
7. Сучасний кабінет історії в Перечинській ЗОШ I-III ст. (вартість: 80 тис. грн.).
8. "Світ мікрокоду" (Перечинська ЗОШ I-III ст.) (вартість: 80 тис. грн.)
9. Облаштування дитячого майданчика в мікрорайоні вулиці Шевченка м. Перечин (вартість: 80 тис. грн.)
10. Спортивний майданчик на вул. Ужанська,4 (вартість: 75 тис. грн.)
11. Навіс для проведення ритуальних заходів на кладовищі «Полякове» м. Перечин, вул. Ужанська (вартість: 77,6 тис. грн.)

Облаштування спортивно-ігрового майданчика для дошкільнят виконувався з метою забезпечення здорового, комфортного та активного дозвілля на території Сімерського ДНЗ, створення дітям здорових умов перебування на свіжому повітрі для зміцнення їх організму, правильного фізичного розвитку.

Будівництво дитячого майданчика в с. Ворочево дозволило облаштувати сучасний спортивний майданчик на території Ворочівської ЗОШ I ступеня.

Капітальний ремонт приміщення для облаштування спортивного залу Сімерківської ЗОШ I-II ступенів, забезпечив безпечні та сприятливі умови для проведення уроків фізичного навчання для школярів та відвідувачів позаурочних спортивних секцій школи.

Закупка звукової акустичної системи, необхідної для озвучення фольклорних шкільних, позашкільних масових заходів, екскурсій, фестивалів сучасної школи була здійснена в межах проєкту **Аудіосистема для Зарічівської ЗОШ I-II ст.**

Облаштування приміщення для навчання дітей мікроелектроніці та програмуванню (Перечинська ЗОШ I-III ст.) відбулось завдяки преєкту **доступ до електроніки та програмування для дітей "Світ мікрокоду"**

Громада й надалі планує проводити конкурс «Громадський бюджет», адже даний інструмент є невичерпним джерелом ідей та залучає до бюджетного процесу населення, що сприяє покращенню взаємовідносин між владою та жителями.

Інформацію про громаду підготували: Юрій Лівак, експерт Закарпатського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою» з висвітлення та комунікації, тел. 0667310864; **Михайло Бундзяк**, радник Закарпатського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 0673461381

Запровадження та реалізація бюджету участі у Тячівській міській ОТГ Закарпатської області

Назва громади	Тячівська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	25.10.2015 року
Чисельність населення	19569 осіб
Площа громади	91,35 км ²
Голова громади	Ковач Іван Іванович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://tyachiv-city.gov.ua/gromadskij-bjudzhet-14-37-02-05-04-2019/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	400 тис. грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • Проєкт на конкурс можуть подати громадяни, які досягли 16-річного віку і зареєстровані на території ОТГ, народилися на території ОТГ, навчаються в освітніх закладах ОТГ. • Проєкт подається лише в категоріях, визначених умовами конкурсу. • До проєкту слід додати список з підписами щонайменше 20 громадян України, що належать до територіальної громади, досягли 16 років і отримали паспорт громадянина України (окрім автора/авторів проєкту), які його підтримують. • Проєкти поділені на великі (від 48 до 160 тис. грн.) та малі, загальна вартість реалізації яких не може перевищити 240 тис. грн. • Фінансування надається лише одному великому проєкту – переможцю голосування.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • невисока активність громадян щодо голосування; • замала участь представників небюджетної сфери. Найбільше заявок – від комунальних закладів (освітніх, медичних тощо).
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування велосипедного маршруту «Панорама Тячів ОТГ» навколо об'єднаної громади (вартість – 165 тис. грн.) 2. Встановлення вуличного тенісного столу на стадіоні села Тячівка (вартість: 35 тис. грн.) 3. Облаштування майданчиків Тячівського ДНЗ №5 сучасним ігровим обладнанням (вартість: 50 тис. грн.) 4. Забезпечення актового залу Округлянської ЗОШ I-II ст. сучасним технічним обладнанням (вартість: 50 тис. грн.) 5. Встановлення вуличних тренажерів на території Руськополівської загальноосвітньої школи I-III ступенів (вартість: 50 тис. грн.)

Для облаштування веломаршруту «Панорама Тячів ОТГ» була розроблена карта маршруту, встановлені дорожні знаки по всій протяжності маршруту. На вершинах над містом встановлені два оглядові майданчики. Відкриття веломаршруту активізувало розвиток велоспорту у громаді, а також привабило велолюбителів із інших районів та регіонів.

Вуличний антивандальний тенісний стіл в с. Тячівка встановлений на сільському стадіоні. Він дав можливість школярам села займатися настільним тенісом на свіжому повітрі.

Громада й надалі планує проводити конкурс «Громадський бюджет», у 2019 році відбувся новий відбір проєктів, фінансування

яких заплановане на 2020 рік. Переможцем серед великих проєктів став проєкт «Вуличний молодіжний центр» (160 тис. грн.). Ще 5 проєктів-переможців – «Лавка майбутнього в місті Тячів», «Інвестуй у розвиток Молоді!», «Система безпеки для Руськополівської ЗОШ I-III ст.», «Облаштування Лазівської ЗОШ I-III ст. мультимедійним обладнанням для проведення занять по НУШ» та «Сучасні тренажери для молоді Тячівки» отримують по 48 тис. грн. на реалізацію.

Інформацію про громаду підготували: Юрій Лівак, експерт Закарпатського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою» з висвітлення та комунікації, тел. 0667310864;

Михайло Бундзяк, радник Закарпатського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 0673461381

4.7 Запорізької області

В області 6 ОТГ реалізовували проекти бюджету участі, що становить 13,6% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 47 проектів бюджету участі на загальну суму 3204,1 тис. грн., що становить 0,2% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 8 проектів на загальну суму 884,4 тис. грн.,
- охорона здоров'я – 1 проект на суму 158,0 тис. грн.,
- культура – 11 проектів на загальну суму 158,0 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 13 проектів на загальну суму 790,0 тис. грн.,
- благоустрій – 9 проектів на загальну суму 557,5 тис. грн.,
- дороги і тротуари – 1 проект на суму 198,7 тис. грн.,
- інші напрямки – 4 проекти на загальну суму 220,1 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Широківській сільській ОТГ Запорізької області

Назва громади	Широківська сільська об'єднана територіальна громада
Дата створення	13.10.2016 рік
Чисельність населення	12,8 тис. осіб
Площа громади	36053 га
Голова громади	Коротенко Денис Олександрович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://shyroke-budget.e-dem.in.ua/#/projects http://shyroke-agency.com.ua/pro-nas/nashi-proekty/hromadskyi-biudzheth/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	2018 рік – загальний бюджет на проекти 300 тис.грн. 2019 рік - загальний бюджет на проекти 500 тис.грн .
Основні вимоги до проектів	<ul style="list-style-type: none"> • Проект може подати будь-який член територіальної громади, віком від 14 років, який зареєстрований та проживає, навчається або працює на території громади на постійній основі; • не більше одного проекту від заявника в одному календарному році; • проект має отримати підтримку не менше 20 осіб – членів територіальної громади (крім автора); • проект має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним; • максимальна вартість проекту не має перевищувати 100 тис. грн., при визначенні вартості проекту автор має врахувати резерв коштів в сумі, що становить 10% від вартості проекту, для покриття ризиків, пов'язаних зі зростанням цін. • Дві категорії проектів <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ініціативи малих населених пунктів з кількістю мешканців до 300 осіб включно (виділяються кошти у сумі 20% від загального обсягу бюджету участі); ♦ Ініціативи великих населених пунктів з кількістю мешканців більше 300 осіб (виділяються кошти у сумі 80% від загального обсягу бюджету участі). • На етапі голосування мешканці можуть підтримати по одному проекту в кожній категорії.

	<ul style="list-style-type: none"> В рамках Громадського бюджету Широківської сільської ради не фінансуються: <ul style="list-style-type: none"> ♦ проекти, які суперечать чинному законодавству України, напрямкам діяльності, визначеним місцевими комплексними, цільовими та галузевими програмами; ♦ проекти, що обмежуються виключно підготовкою проектно-кошторисної документації; ♦ проекти, майбутні витрати на утримання та обслуговування продукту яких перевищують вартість реалізації проекту. ♦ проекти, які мають на меті отримання прибутку
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> низький рівень знань серед мешканців в формуванні бюджету проекту та бюджетного процесу; технічні перешкоди при онлайн голосуванні (в базах даних внесені відомості про прописку ще до об'єднання громади, через що система не пропускає до голосування, бо ідентифікує, ніби особа не проживає на території громади); мешканці побоюються надавати свої паспортні дані при голосуванні.
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> Проєкт в 2018 році «Парк відпочинку в с. Зеленопілля» не переміг, але реалізований на 60% силами місцевого бізнесу та мешканцями. Бізнесом закуплені сажанці дерев, мешканці висаджували та доглядають за рослинами. Проєкт 2018 року «Основи заробітку у сфері ІТ-індустрії та програмування» не переміг, але реалізований. Фінансування за рахунок місцевого бюджету, автор повністю займався організаційними питаннями проєкту, що складає 20% вартості робіт від проєкту.
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 2018 рік, проєкт: «Облаштування соціально-культурного об'єкту «Зеленопільська бібліотека – центр розвитку та дозвілля» (вартість: 50 тис.грн., та додатково 50 тис.грн від представників бізнесу). 2019 рік, проєкт: «Підвищення культурно-просвітницького рівня та соціальної адаптації людей поважного віку Широківської громади» (вартість: 85 тис. грн.).

В рамках проєкту **«Облаштування соціально-культурного об'єкту «Зеленопільська бібліотека – центр розвитку та дозвілля»** встановлено навіс біля будівлі бібліотеки для проведення культурно-масових подій. Це дало можливість провести більше 20 заходів на відкритому повітрі в комфортних умовах. На базі бібліотеки постійно проводяться гуртки, майстер-класи для дітей. Для населеного пункту це місце стало центром тяжіння культурного життя.

Більше 126 мешканців і мешканок Широківської громади отримали змогу відвідати театральні вистави та концерти в обласних закладах культури завдяки проєкту **«Підвищення культурно-просвітницького рівня та соціальної адаптації людей поважного віку Широківської громади»**. В рамках проєкту заплановано ще 5 культурних заходів. Цей проєкт набрав найбільшу кількість голосів і розрахований на всю громаду.

Проєкт **«Основи заробітку і сфері ІТ-індустрії та програмування»** не став переможцем, але завдяки активній позиції авторів був реалізований поза межами громадського бюджету. Проведені навчальні курси для 80 мешканців та мешканок громади. Навчання складалось

з чотирьох модулів з практичними заняттями. Учасники вивчили інформаційні технології, основи програмування і SEO, навчились розробляти і «писати сайти з нуля», освоїли основи комп'ютерної графіки, веб-дизайн та основи системного адміністрування.

Інформацію про громаду підготувала: Дар'я Акуліч, радниця Запорізького регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 0673459640

Запровадження та реалізація бюджету участі у Чернігівській селищній ОТГ Запорізької області

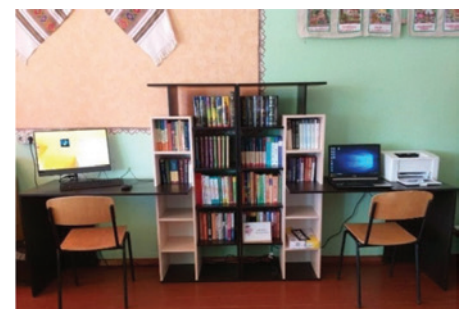
Назва громади	Чернігівська селищна об'єднана територіальна громада
Дата створення	12.10.2016
Чисельність населення	16,4 тис. осіб
Площа громади	1200 км ²
Голова громади	Манич Віталій Олександрович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://chegromada.gov.ua/gromadskij-bjudzhet-09-33-33-01-08-2019/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	500 000 грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • автор проєкту – фізична особа віком від 14 років, яка є жителем громади; • кожен автор може подавати необмежену кількість проєктів; • проєкт має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним та в компетенції ОМС; • одна заявка – один об'єкт; • максимальна вартість проєкту не має перевищувати 41,6 тис. грн, можливе співфінансування, спонсорська та волонтерська допомога; • проєкти спрямовуються на: благоустрій, вуличне освітлення, облаштування зон відпочинку, спортивних зон, організацію дозвілля, інші суспільно-корисні соціальні цілі; • кожен проєкт перед поданням має підтримати не менше 10 осіб.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • невисока якість поданих проєктів; • у перший рік впровадження громадського бюджету була низька активність жителів щодо подання заявок і голосування, у другий рік впровадження - ситуація покращилася; • складність в організації процесу залучення жителів через велику кількість населених пунктів (41), велику територію, відсутність регулярних пасажироперевезень; • через відсутність розуміння ідеї, практичного значення проєктів громадського бюджету та особистої незацікавленості старост від 2 з 11 старостинських округів, не надійшло жодної заявки у перший рік впровадження.
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • зміни до проєкту вносяться тільки за погодженням з автором проєкту; • автор за бажання може здійснювати моніторинг реалізації проєкту; • співучасть автора у реалізації проєкту (волонтерська допомога, залучення інших мешканців громади).

<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі</p>	<p>У 2019 році було реалізовано 11 з 12 проєктів-переможців Громадського бюджету-2018. Дванадцятий проєкт завершений на початку 2020 року. Середня вартість реалізованих проєктів 2018 року, включаючи спонсорську допомогу, склала 41,0 тис.грн.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Обладнання автобусної зупинки в с. Верхній Токмак (на маршруті шкільного автобусу); 2. Владівці за здорову та щасливу націю. Всі на спортивний майданчик!!! (облаштування спортивного майданчику с. Владівка); 3. Активне дозвілля для всіх поколінь (облаштування спортивного майданчику в парку с. Новоказанкувате); 4. «Дивосвіт» - кімната творчості та дозвілля для дітей села Новомихайлівка (облаштування кімнати для творчості на базі Новомихалівського НВК); 5. Майданчик для активного сімейного відпочинку в с. Обіточне; 6. Дозвілля з користю (Облаштування зони активного відпочинку для дітей та дорослих в с. Довге); 7. Новий бібліотечний інформаційний громадський простір на базі бібліотеки в с. Просторе; 8. Майданчик мрій та відпочинку (облаштування спортивного майданчику в с. Просторе); 9. В здоровому тілі – здоровий дух (облаштування спортивного майданчику в с. Стульневе); 10. Освітлення та реконструкція переходу через річку Сисикулак по провулку Зорянський в смт Чернігівка; 11. Обладнання автобусної зупинки у селі Широкий Яр (на маршруті шкільного автобусу); 12. Ремонт фасаду Замістянської ЗОШ I-III ступенів (заклад без контингенту, використовується для проведення сільських заходів, занять спортом).
--	---

Шість облаштованих майданчиків для спортивного та сімейного відпочинку з вуличними тренажерами стали осередками активності жителів. Слід відзначити високий рівень залученості мешканців та представників малого бізнесу до упорядкування території майданчику. Особливо активно ними користуються діти, молодь та молоді сім'ї. До цього в багатьох населених пунктах взагалі була відсутня можливість для активного заняття спортом та спілкування на відкритому просторі.

Проєкт **новий бібліотечний інформаційний громадський простір** на базі бібліотеки в с. Просторе медійно розширив послуги бібліотеки, зробив її цікавою для молоді, оскільки жодного іншого публічного доступу до мережі Інтернет та комп'ютерних послуг в населеному пункті немає. Наразі активними відвідувачами оновленої бібліотеки стали учасники любительських гуртків, оскільки є можливість осучаснити заняття.

Чернігівкою протікає річка Сисикулак, яка відокремлює один із житлових кварталів. Мостовий перехід до нього завершується крутими сходами, які раніше не освітлювалися. Завдяки проєкту було **облаштовано автономне освітлення на сонячній батареї**, що зробило мостовий перехід безпечнішим, особливо в осінньо-зимовий період.

Мережа сіл громади досить розгалужена, тож розповсюдженою є ситуація, коли в одній школі навчаються діти із 4-5 населених пунктів. До школи їх підвозить шкільний автобус. При цьому є невеликі села, в яких не облаштовані автобусні зупинки. Встановлення у двох селах громади **сучасних автобусних зупинок** дозволило малечі чекати на шкільний автобус у більш комфортних умовах. Наразі зупинками користуються інші жителі, оскільки біля них став зупинятися маршрутний міжміський транспорт.

Інформацію про громаду підготувала: Дар'я Акуліч, радниця Запорізького регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 0673459640

4.8 Івано-Франківської області

В області 12 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 40% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 55 проєктів бюджету участі на загальну суму 1877,8 тис. грн., що становить 0,1% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 5 проєктів на загальну суму 86,8 тис. грн.,
- культура – 11 проєктів на загальну суму 274,3 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 10 проєктів на загальну суму 279,9 тис. грн.,
- благоустрій – 24 проєкти на загальну суму 1118,5 тис. грн.,
- дороги і тротуари – 2 проєкти на загальну суму 55,0 тис. грн.,
- інші напрямки – 3 проєкти на загальну суму 63,3 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Старобогородчанській сільській ОТГ Івано-Франківської області

Назва громади	Старобогородчанська сільська об'єднана територіальна громада
Дата створення	25.10.2015 рік
Чисельність населення	6 тис. осіб
Площа громади	84,33 км ²
Голова громади	Здерка Ярослав Михайлович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://staribogorodchany.pb.org.ua/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	100 тис. грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проєкту від заявника, • сфера реалізації проєкту повинна бути публічною, • проєкт має бути завершений протягом бюджетного року, • максимальна вартість проєкту не має перевищувати 20 тис. грн.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проєктів; • невелика кількість поданих проєктів • недостатня поінформованість мешканців громади; • невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає, але в голосуванні приймає участь не більше 10% населення громади)
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • частка співфінансування проєктів за рахунок коштів мешканців громади становить від 12,5 до 50,0%; • весь обсяг робіт з реалізації проєктів виконується силами мешканців громади

<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Встановлення на території села Гринівка двох автобусних зупинок, обладнаних інформаційними кутками (вартість: 25,6 тис. грн.) 2. Автобусні зупинки "Біля мосту" та "Біля грушки" в селі Нивочин (вартість: 40,3 тис. грн.) 3. Облаштування майданчика для збирання сміття, на кладовищі в селі Скобичівка (вартість: 25,4 тис. грн.) 4. Ремонт та встановлення автобусних зупинок в с. Лесівка (вартість: 23,0 тис. грн.) 5. Облаштування майданчика для спортивних ігор та занять в с. Старі Богородчани (вартість: 22,5 тис. грн.)
--	---

Сховатись від снігу, дощу чи палаючого сонця в очікуванні громадського транспорту тепер можна **на автобусних зупинках в селах Нивочин («Біля мосту», «Біля грушки»), Лесівка і Гринівка**. Всі, без винятку, мешканці громади, від школярів до людей похилого віку, із задоволенням користуються комфортними зупинками. Крім того, зупинки стали свого роду каналом інформації для мешканців. Обладнані на них інформаційні кутки доносять жителям громади новини про діяльність місцевої влади та життя громади в цілому.

Облаштований на місці закинутої ділянки **спортивний майданчик в Старих Богородчанах** став осередком задоволення спортивних потреб молоді громади. І не тільки молоді! Тут влаштовують дружні матчі з футболу дорослі мешканці громади.

Облаштування майданчика для збирання сміття на кладовищі в с. Скобичівка розв'язало проблему стихійного сміттєзвалища поблизу кладовища, а встановлення сміттєвих баків і налагодження безперебійного вивозу відходів з території кладовища поклало край постійним підпалам.

З метою задоволення реальних потреб своїх мешканців в Старобогородчанській ОТГ і надалі планують використовувати механізм бюджету участі. У 2020 році у бюджеті громади на зазначені цілі виділено 300,0 тис. гривень.

Інформацію про громаду підготувала: Оксаною Швець, радниця Івано-Франківського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

4.9 Київської області

В області 2 ОТГ реалізовували проекти бюджету участі, що становить 11,8% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 2 проекти бюджету участі у сфері благоустрою на загальну суму 1551,2 тис грн, що становить 0,1% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі

Запровадження та реалізація бюджету участі у Тетіївській міській ОТГ Київської області

Назва громади	Тетіївська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	2017 рік
Чисельність населення	21,4 тис. осіб
Площа громади	442,9 км ²
Голова громади	Майструк Руслан Володимирович
Рік запровадження бюджету участі	2017 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://tetiivmiskrada.gov.ua/uchast-gromadi/gromadskij-byudzhet/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	2100 тис. грн
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • не суперечити чинному законодавству України; • відповідати стратегічним пріоритетам і цілям розвитку Тетіївської ОТГ; • об'єкт, який створений за реалізацією проєкту, має бути загальнодоступним для всіх жителів ОТГ та не мати комерційного характеру; • проєкт має бути реалізований протягом одного бюджетного року і спрямований на кінцевий результат.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • невисока активність жителів у голосуванні; • істотна різниця між кількістю жителів у селах та у місті, що спричинює диспропорції у голосуванні за проєкти.
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ілюстрована книга «Історія та сучасність нашого міста очима юних тетіївчан» (вартість: 43 тис. грн.). 2. Облаштування території поруч з храмом «Різдва Христового» (вартість: 149 тис. грн.). 3. Спортивний комплекс "Богатир" для учнів природничо-математичного ліцею (вартість: 100 тис. грн.).

В ілюстрованій книзі «Історія та сучасність нашого міста очима юних тетіївчан» зібрані роботи юних тетіївчан, які отримали відзнаки в малій академії наук, всеукраїнських та міжнародних конкурсах. Книга розповсюджується у вільному доступі. Ознайомитись зі змістом книги можна за посилання: <https://cutt.ly/pyiWy1d>.

Згідно громадського проєкту **облаштування території поруч з храмом «Різдва Христового»**, було облаштовано місце під автомобільну стоянку та встановлені світлові ліхтарі на сонячних батареях.

Будівництво Спортивного комплексу «Богатир» для учнів природничо-математичного ліцею дозволило проводити якісно заняття з фізичної культури для 700 учнів.

Громадський бюджет – це дієвий інструмент залучення жителів громади для прийняття рішень, що стосуються розвитку життєвого простору громади. Керівництво громади розуміє важливість залучення жителів до цього процесу, і планує в майбутньому продовжувати практику застосування громадського бюджету.

Інформацію про громаду підготували: Віталій Карпович, спеціаліст Тетіївської міської ради
Марія Пальчук, радниця Київського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

4.10 Кіровоградської області

В області 2 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 10% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 9 проєктів бюджету участі на загальну суму 590,0 тис. грн., що становить 0,5% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 1 проєкт на суму 49,8 тис. грн.,
- культура – 1 проєкт на суму 70,0 тис. грн., (проєкт не був завершений у 2019 році)
- благоустрій – 8 проєктів на загальну суму 470,2 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Бобринецькій міській ОТГ Кіровоградської області

Назва громади	Бобринецька міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	25.10.2015 рік
Чисельність населення	11,6 тис. осіб
Площа громади	194,3 км ²
Голова громади	Сніжко Валерій Вадимович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://bobrynecka-gromada.gov.ua/gromadskij-bjudzhet-09-18-58-03-03-2018/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	до 1% власних і закріплених доходів загального фонду бюджету громади, але не менше 200 тис. грн
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • одна заявка – один проєкт, • узгодженість мети та результату, • актуальність для членів територіальної громади, • об'єкт загального користування, • реалізація об'єкта протягом бюджетного року, • максимальна вартість проєкту не має перевищувати 50 тис. грн.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька активність подання проєктів мешканцями громади; • недостатня поінформованість мешканців громади; • невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає, але в голосуванні приймає участь не більше 2-3% населення громади)
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спортивний майданчик для воркауту (вартість: 49,8 тис. грн.) 2. Встановлення дитячого майданчику (мікрорайон Ковалівка м. Бобринець) (вартість: 47,9 тис. грн.) 3. Сонячне дерево в парку ім. Кропивницького (вартість: 42,2 тис. грн.) 4. Облаштування дитячого майданчику на розі вулиць Міщанська – 16 Березня мікрорайон Черемушки (вартість: 49,7 тис. грн.) 5. Інноваційна освіта – успішна громада (вартість 49,7 тис. грн.) 6. Сортування сміття та відходів (вартість 25,4 тис. грн.)

Для занять силовим видом спорту для молоді було придбано та облаштовано **спортивний майданчик для воркауту**. Цей проєкт є результатом молодіжної ініціативи, так як цей вид спорту є дуже затребуваним серед молоді громади. Встановлення

дитячого майданчику на мікрорайоні Ковалівка м. Бобринець та облаштування дитячого майданчику на мікрорайоні Черемушки вирішило проблему великої кількості дітей, які не мали місця для дозвілля.

Сонячне дерево в парку ім. Кропивницького заряджатиме від сонячної батареї гаджети і освітлюватиме територію біля фонтану - це дасть змогу молоді та іншим жителям громади проводити більше часу з друзями та однолітками на свіжому повітрі біля фонтану та зробити це місце привабливішим для туристів.

Завдяки проєкту **Інноваційна освіта – успішна громада** було придбано 3D принтери для випробовування та втілення ідей, що сприятиме розвитку громади шляхом створення різноманітних проєктів з благоустрою у громаді та організації дизайнерської майстерні Fab Lab.

Проєкт **Сортування сміття та відходів** допомагає навчати дітей сортувати сміття у школі та у майбутньому сформувати свідомих громадян України.

Інформацію про громаду підготувала: **Савченко Олена**, радниця Кіровоградського регіонального офісу Програми "U-LEAD з Європою", тел. 0669662879

Запровадження та реалізація бюджету участі у Великосеверинівській міській ОТГ Кіровоградської області

Назва громади	Великосеверинівська сільська об'єднана територіальна громада
Дата створення	30.04.2017 рік
Чисельність населення	3,5 тис. осіб
Площа громади	139,03 км ²
Голова громади	Левченко Сергій Володимирович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://velykoseverynivska-silrada.gov.ua/byudzhet-uchasti/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	2% затвердженого обсягу власних доходів загального фонду бюджету громади, з пропорційним розподілом коштів відповідно до чисельності населення сіл, що входять до складу ОТГ
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • проєкт відповідає нормам законодавства, • питання реалізації проєкту знаходиться в межах компетенції сільської ради, на землях, які належать на праві комунальної власності ОТГ та повинні відповідати затвердженій містобудівній документації, • реалізація проєкту не порушує прав інших осіб та прав інтелектуальної власності, • бюджет проєкту включає всі витрати, пов'язані з реалізацією проєкту

<p>Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі</p>	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проєктів; • низька активність мешканців громади щодо подання проєктів; • велика кількість подання однотипних проєктів (дитячі та спортивні майданчики), • невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає, але в голосуванні приймає участь не більше 5% населення громади)
<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дитячий майданчик «Веселий дворик», спортивний майданчик з вуличними тренажерами, ігровий майданчик «Руху правила єдині – знати їх усі повинні» в с. Оситняжка (вартість: 210,9 тис. грн.) 2. «Територія школи – зона комфортного навчання», «Школа починається з порогу», «Відкритий клас» в с. В. Северинка (вартість: 130 тис. грн.) 3. «Здорові діти – здорова нація» в с. Підгайці (вартість: 39,2 тис. грн.) 4. «Організація культурних та розвиваючих форм дозвілля молодого покоління» в с. Лозуватка (вартість: 95,8 тис. грн.) 5. Вуличне освітлення зі світильниками на сонячних батареях в с. Оситняжка (вартість: 90 тис. грн.) 6. «Вільний доступ» в с. Підгайці (вартість: 78 тис.грн.)

Для дитячого майданчику «Веселий дворик», спортивного майданчику з вуличними тренажерами, ігрового майданчику «Руху правила єдині – знати їх усі повинні» в с. Оситняжка та проєкту «Здорові діти – здорова нація» в с. Підгайці було придбано ігрові площадки, гойдалки, вуличні тренажери, та окремо створена зона з правилами дорожнього руху. Діти цих сіл отримали декілька зон для розвитку та відпочинку.

Проєкти «Територія школи – зона комфортного навчання», «Школа починається з порогу», «Відкритий клас» у с. В. Северинка створили для учнів на території школи сучасні зони дозвілля та для проведення активних занять на свіжому повітрі. Були встановлені тенісні столи, тренажери, бігові доріжки, облаштовано міні-сцени та лавочки, обладнано пандус.

Для виконання проєкту «Організація культурних та розвиваючих форм дозвілля молодого покоління» в с. Лозуватка було придбано більярдний стіл в сільський клуб. Встановлення вуличного освітлення зі світильниками на сонячних батареях в с. Оситняжка допомогло підвищити безпеку жителів, а проєкт «Вільний доступ» забезпечив створення безпечних сходів та пандусу до ігрового майданчику в с. Підгайці.

Інформацію про громаду підготувала: Савченко Олена, радниця Кіровоградського регіонального офісу Програми "U-LEAD з Європою", тел. 0669662879

4.11 Луганської області

В області 5 ОТГ реалізовували проекти бюджету участі, що становить 55,6% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 26 проектів бюджету участі на загальну суму 2335,6 тис. грн., що становить 0,3% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 4 проекти на загальну суму 352,6 тис. грн.,
- культура – 8 проектів на загальну суму 519,6 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 7 проектів на загальну суму 596,1 тис. грн.,
- благоустрій – 6 проектів на загальну суму 679,7 тис. грн.,
- інші напрямки – 1 проект на суму 187,6 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Новопсковській селищній ОТГ Луганської області

Назва громади	Новопсковська селищна об'єднана територіальна громада
Дата створення	01.11.2016 рік
Чисельність населення	13,302 тис. осіб
Площа громади	271,29 км ²
Голова громади	Гаєв Вадим Вікторович
Рік запровадження бюджету участі	2016 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://novopskovrada.gov.ua/bjudzhet-uchasti-14-49-27-31-03-2020/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	2017 рік – до 1000,000 тис. грн. 2018 рік – до 500,000 тис. грн. 2019 рік – до 500,000 тис. грн. 2020 рік – до 500,000 тис. грн.
Основні вимоги до проектів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проекту від заявника, • проект має відповідати стратегії розвитку громади/ПСЕР, • проект має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проектів (хоча щороку якість проектів зростає) • невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає, але в голосуванні приймає участь не більше 12% населення громади)
Успішні проекти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<p>2017 р.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування дитячого майданчика біля перехрестя вулиць Слобожанська і Жеребилова, провулка Дружби в смт Новопсков (вартість: 44,584 тис. грн.) 2. Організація культурного дозвілля дітей мікрорайону - вулиць 8 Березня, Закарпатська, Приозерна, Айдарська, Джерельна, Луганська, провулок Сонячний (вартість: 63,336 тис. грн.) 3. Капітальний ремонт спортивного майданчика по вулиці Слобожанська - біля будинку №14 (вартість: 110,122 тис. грн.) 4. Благоустрій території біля селищного будинку культури (вартість: 134,719 тис. грн.) 5. Ремонт покриття прибудинкової території та паркувальних місць - вул. Газопроводська, 42, смт Новопсков (вартість: 67,120 тис. грн.)

**Успішні проєкти,
реалізовані за допомогою
бюджету участі**

6. Облаштування прибудинкової території по вулиці Газопроводська, 48, (вартість: 84,244 тис. грн.)
7. Організація культурного дозвілля дітей мікрорайону - вулиці Партизанська, Набережна та провулків: Суворова, Тихий (вартість: 45,100 тис. грн.)
8. Благоустрій (облаштування) прибудинкової території багатоповерхового будинку по вул. Українська, 15, смт Новопсков (вартість: 78,379 тис. грн.)
9. Благоустрій прибудинкової території по вулиці Айдарській, 13А, 13Б (вартість: 78,379 тис. грн.)
- 2018 р.**
1. Забезпечення дозвілля чоловіків с. Осинове - придбання більярду (вартість: 19,539 тис. грн. - кошти місцевого бюджету; 1,050 тис. грн - співфінансування мешканців громади)
2. Розвиток туризму на території Новопсковської ОТГ - придбання туристичного обладнання закладам культури, громадським організаціям (вартість: 73,761 тис. грн - кошти місцевого бюджету; 3,900 тис. грн - співфінансування мешканців громади)
3. Інвестиція в здоров'я - придбання обладнання для фітнес центру в с. Осинове (вартість: 93,100 тис. грн - кошти місцевого бюджету; 5,000 тис. грн - співфінансування мешканців громади)
4. Обладнання місця проведення дозвілля по вул. Приозерна, с. Осинове (вартість: 88,508 тис. грн - кошти місцевого бюджету; 2,800 тис. грн співфінансування мешканців громади)
5. Обладнання місця проведення дозвілля по вул. Пісчана, вул. Підгорна вул. Слобожанська в с. Осинове (вартість: 114,714 тис. грн - кошти місцевого бюджету; 7,025 тис. грн - співфінансування мешканців громади)
6. Облаштування ігрового та спортивного майданчика на території кв. Тепличний, смт Новопсков (вартість: 128,854 тис. грн - кошти місцевого бюджету; 5,000 тис. грн - співфінансування мешканців громади)
7. Організація культурного дозвілля дітей та встановлення дитячого майданчика поблизу багатоквартирних будинків по провулку Гагаріна, вул. Гагаріна, смт Новопсков (вартість: 102,052 тис. грн - кошти місцевого бюджету; 7,898 тис. грн - співфінансування мешканців громади)
8. Організація культурного дозвілля дітей та встановлення дитячого майданчика поблизу багатоквартирних будинків по вул. Українська 73, 75, смт Новопсков (вартість: 130,613 тис. грн. - кошти місцевого бюджету; 7,260 тис. грн. - співфінансування мешканців громади)
9. Облаштування дитячого та спортивного майданчика біля багатоквартирних будинків по вул. Слобожанській 26, 28, смт Новопсков (вартість: 128,193 тис. грн. - кошти місцевого бюджету; 5,000 тис. грн. - співфінансування мешканців громади)
- 2019 р.**
1. Облаштування дитячого ігрового майданчика вул. Магістральна, 270/б; 270/в. (вартість: 63,862 тис. грн - кошти місцевого бюджету; 3,500 тис. грн - співфінансування мешканців громади)
2. Облаштування дитячого та спортивного майданчика біля будинків по вул. Закарпатській, 22; 24; 26; 28; 30; 32; 34. (вартість: 76,416 тис. грн -кошти місцевого бюджету; 5,000 тис. грн - співфінансування мешканців громади)
3. Популяризація та розвиток Пауерліфтингу (силове триборство) серед молоді та дорослих Новопсковської ОТГ (вартість: 93,823 тис. грн -кошти місцевого бюджету; 4,938 тис. грн - співфінансування мешканців громади)
4. Популяризація та розвиток настільного тенісу в середніх учбових закладах Новопсковської ОТГ (вартість: 69,384 тис. грн - кошти місцевого бюджету; 3,651 тис. грн - співфінансування мешканців громади)
5. Облаштування спортивного майданчика біля багатоквартирних будинків по вул. Українська 75,73 (вартість: 50,129 тис. грн - кошти місцевого бюджету; 3,251 тис. грн - співфінансування мешканців громади)

2017 рік

Забудова **дитячих майданчиків в смт Новопсков** для дозвілля дітей віком від 1 року до 12 років. Тепер це чудове місце для спілкування та розвитку дітей.

Капітальний ремонт спортивного майданчика по вулиці Слобожанська дає можливість користуватися спортивним майданчиком дітям, молоді та іншим мешканцям мікрорайону, що значно збільшить відсоток населення, яке займається фізичною культурою та спортом.

Проведено **благоустрій території селищного будинку культури**: встановлено лавки для відпочинку, облаштовано дитячий майданчик, з урахуванням потреб дітей з інвалідністю.

Для підвищення естетичного рівня життя населення було **облаштовано прибудинкові території по вул. Газопроводська, 48, вул. Газопроводська, 42, вул. Українська, 15, вул. Айдарська, 13А, 13Б.**

2018 рік

Для забезпечення дозвілля чоловіків с. **Осинове**, було придбано більярд. Даний проєкт розрахований для людей віком від 14 до 70 років (переважно для чоловіків від 35 до 60 років), але за бажанням можуть скористатися можливістю всі бажуючі жителі громади.

Завдяки проєкту «**Розвиток туризму на території Новопсковської ОТГ**» було придбано туристичне обладнання закладам культури, що надало можливість організовувати для населення заходи на природі, займатися активно спортом та змістовно проводити дозвілля.

Для **кімнати здоров'я в селі Осинове** було придбано тренажери, фітболи, каремати та інший інвентар. Це дало можливість жінкам різної вікової категорії займатись фітнесом. Сьогодні в групі займається по 7-13 жінок.

Облаштування дитячих майданчиків в смт Новопсков для дозвілля дітей віком від 1 року до 12 років, з урахуванням різних потреб. Це чудове місце для спілкування та розвитку дітей.

2019 рік

Облаштування дитячих майданчиків по вул. Магістральна, вул. Закарпатській, вул. Українська смт Новопсков для дозвілля дітей віком від 1 року до 12 років. Відтепер це ще одне чудове місце для спілкування та розвитку дітей в громаді.

Популяризація Пауерліфтингу (силове триборство) серед молоді та дорослих Новопсковської ОТГ дає можливість розвитку даного виду спорту серед чоловічого та жіночого населення громади та формуванню збірної команди Новопсковської ОТГ.

Для закладів освіти Новопсковської ОТГ, в яких навчаються 1125 дітей, було **придбане якісне спорядження для настільного тенісу**, що дає можливість відновити розвиток настільного тенісу, як виду спорту на території Новопсковської ОТГ. Розвинути якісні фізично-координаційні навички у дітей та підлітків.

Громада надалі планує залучати громадян різних вікових категорій та всіх соціальних груп до участі в Громадському бюджеті, що сприяє соціальної згуртованості мешканців громади та встановленню діалогу між владою та громадянами.

Інформацію про громаду підготували: Терентьева Ольга,
радниця Луганського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

Запровадження та реалізація бюджету участі у Біловодській селищній ОТГ Луганської області

Назва громади	Біловодська селищна об'єднана територіальна громада
Дата створення	29.10.2017 рік
Чисельність населення	23 тис. осіб
Площа громади	1597 км ²
Голова громади	Олейніков Едуард Миколайович
Рік запровадження бюджету участі	2019 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://belovodsk-rada.gov.ua/biudzhet-uchasti-hromads-kyy-biudzhet/

Обсяг виділених коштів на бюджет участі	1050 тис. грн
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проєкту від автора проєкту, • проєкт має відповідати пріоритетам Стратегії розвитку громади, • термін реалізації проєкту не повинен перевищувати 1 бюджетний рік, бути загальнодоступним, • максимальна вартість проєкту не має перевищувати 300 тис. грн.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • недостатня поінформованість мешканців громади; • невисока активність громадян щодо підготовки та подання проєктів
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	Співфінансування реалізації проєкту в розмірі 10 % від його вартості
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Забезпечення якісним мобільним зв'язком жителів села Плугатар шляхом встановлення підсилювача мобільного зв'язку (вартість: 188 тис. грн.) 2. Будівництво елементів благоустрою території Новодеркульського сільського Будинку культури (вартість: 312 тис. грн.) 3. Спортивно-ігровий майданчик «Спорт для всіх» на території Новоолександрівського старостинського округу (вартість: 51 тис. грн.) 4. Облаштування дитячого майданчика по вул. Козюменського смт Біловодське (вартість: 65 тис. грн.) 5. Створення сучасного осередку для культурного, соціального та фізичного розвитку населення села Новолимарівка у сільському парку (встановлення ігрових та спортивних елементів) (вартість: 103 тис. грн.)

Для забезпечення якісним мобільним зв'язком жителів села Плугатар (близько 630 мешканців) було придбано та встановлено підсилювач мобільного зв'язку.

Будівництво елементів благоустрою біля Новодеркульського сільського Будинку культури дозволило створити комфортні умови проведення змістовного дозвілля та організації культурно-масових заходів для 2700 жителів Данилівського старостинського округу.

Для облаштування спортивно-ігрового майданчика на території Новоолександрівського округу було придбано та встановлено 16 вуличних спортивних тренажерів, які враховують потреби як жінок, так і чоловіків.

Спортивно-ігрові майданчики для дітей дають змогу змістовно наповнити відпочинок сільських дітей та молоді.

Громада надалі планує залучати громадян до Бюджету участі, адже це не тільки механізм прозорого використання коштів, а й можливість налагодження діалогу між владою і мешканцями громади. Крім того, Бюджет участі сприяє соціальній згуртованості.

Інформацію про громаду підготували: Терентьєва Ольга,
радниця Луганського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

4.12 Львівської області

В області 4 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 10% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 20 проєктів бюджету участі на загальну суму 1023,7 тис. грн., що становить 0,2% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

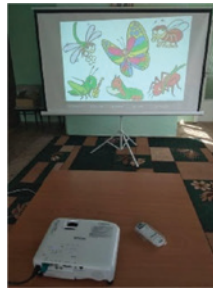
- освіта – 2 проєкти на загальну суму 74,9 тис. грн.,
- культура – 5 проєктів на загальну суму 212,2 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 1 проєкт на суму 23,5 тис. грн.,
- благоустрій – 8 проєктів на загальну суму 400,5 тис. грн.,
- дороги і тротуари – 2 проєкти на загальну суму 149,5 тис. грн.,
- інші напрямки – 2 проєкти на загальну суму 163,0 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Рудківській міській ОТГ Львівської області

Назва громади	Рудківська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	29.10.2017 рік
Чисельність населення	13 тис. 353 осіб
Площа громади	131,87 км ²
Голова громади	Лозинський Іван Михайлович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://rudkivska-gromada.gov.ua/gromadskij-bjudzhet-09-27-35-18-09-2018/ https://rudkivska-budget.e-dem.in.ua/#/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	не менше 5% від затвердженого розміру видатків бюджету розвитку спеціального фонду бюджету громади у рік, у якому подаються пропозиції
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • може стосуватись лише одного об'єкта, що належить до комунальної власності та є загальнодоступним для всіх мешканців громади • автором проєкту може бути особа, яка досягла 16-річного віку • всі проєкти класифікуються за двома категоріями: малі проєкти та великі проєкти. Малі проєкти – це проєкти, що реалізуються для окремих населених пунктів громади, загальна вартість реалізації яких становить від 3 до 9,9 тис. грн. На такі проєкти виділяється 60% загального обсягу громадського бюджету, які рівномірно розподіляються по окремих населених пунктах. Великі проєкти (40%) - це проєкти для всієї громади, загальна вартість реалізації яких становить від 10 до 50 тис. грн.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • Голосування онлайн через систему BankID, але не всі мешканці мають відповідну банківську картку. Це часом викликає обурення. • По причині оголошеного карантину через коронавірус, питання реалізації проєктів у 2020 році під питанням, адже у громаді фіксують невиконання бюджету 10% станом на кінець першого кварталу 2020 року.

<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Юним артистам – якісні костюми» (вартість: 50,0 тис. грн.) 2. «Придбання економних електричних обігрівальних приладів для закладів культури» (вартість: 32,37 тис. грн.) 3. «Облаштування спортивного майданчика для дозвілля молоді на території Рудківської гімназії» (вартість: 23,538 тис. грн.) 4. «Мультимедійна система (проектор та екран) для ДНЗ» (вартість: 25,0 тис. грн.) 5. «Придбання портативної акустичної системи» (вартість: 7 800 грн.) 6. «Поточний ремонт боковин поруччя пішохідного містка через річку Вишенька з пл. Відродження до вул. Набережної у м. Рудки» (вартість: 8 900 грн.)
--	--

За кошти громадського бюджету у Рудківській міській раді придбали **сценічні костюми, проектор та екран для дитячого садочку**. Юні артисти Рудківської музичної школи своїми виступами представляють громаду на різних фестивалях, конкурсах як в Україні так і за її межами («Терпсіхора», «Gold start», «Жайвір скликає друзів», «Співаймо канон», Міжнародних фольклорних фестивалів у м. Будапешт та м. Прага та ін.).

Сценічний костюм відіграє важливу роль у створенні цілісного образу. Для того, щоб гідно представляти громаду на районних, обласних конкурсах та міських заходах потрібно було мати сценічні костюми, які б відповідали вимогам сьогодення. За допомогою громадського бюджету це було вирішено – проєкт отримав найбільшу підтримку серед мешканців громади. Також народний дім поповнився **акустичною системою та обігрівальними приладами**.

Інформацію про громаду підготували: Дарія Зубрицька, експертка з комунікації та висвітлення Львівського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 0989095348
Голинський Юрій, радник Львівського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 0978568404

4.13 Миколаївської області

В області 2 ОТГ реалізовували проекти бюджету участі, що становить 6,9% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 16 проектів бюджету участі на загальну суму 1436,4 тис. грн., що становить 0,3% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 9 проектів на загальну суму 696,1 тис. грн.,
- культура – 3 проекти на загальну суму 345,3 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 1 проект на суму 149,8 тис. грн.,
- інші напрямки – 3 проекти на загальну суму 245,1 тис. грн.

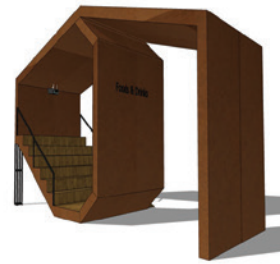
Запровадження та реалізація бюджету участі у Вознесенській міській ОТГ Миколаївської області

Назва громади	Вознесенська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	17.08.2018 р.
Чисельність населення	36 492
Площа громади	89,78 км ²
Голова громади	Луков Віталій Дмитрович
Рік запровадження бюджету участі	2019 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://voznescenskaotg.pb.org.ua/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	250 000 грн.
Основні вимоги до проектів	<ul style="list-style-type: none"> • сфера реалізації проекту повинна бути публічною; • реалізація проекту не порушує прав інших осіб та прав інтелектуальної власності; • бюджет проекту, розрахований автором, включає усі витрати, пов'язані з розробкою проектної документації; закупівлею сировини, матеріалів, комплектуючих; оплатою стороннім підрядникам послуг логістики (доставка, зберігання); оплатою праці виконавців; інформуванням жителів про реалізацію проекту (у разі необхідності); • фінансування проекту, реалізація якого передбачена на території або об'єктах, що перебувають у власності ОСББ, здійснюється на умовах співфінансування за рахунок коштів Бюджету участі та коштів членів ОСББ у розмірі не менше 20 % загальної вартості проекту. • максимальна вартість проекту не має перевищувати 100 тис. грн. • заявник може надати декілька проектів одночасно
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • дещо ускладнена система голосування; • недостатня поінформованість мешканців громади; • невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає, але в голосуванні приймає участь не більше 10% населення громади)
Участь мешканців громади у процесі реалізації проектів бюджету участі	Проект «Кінопавільйон під відкритим небом», який став переможцем в Бюджеті участі 2019 року, співфінансується мешканцем громади. Вартість проекту згідно проекту Бюджету участі: 86 000 грн. Загальна вартість проекту: 329 000 грн.

Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	Кінопавільйон під відкритим небом (детальніше на www.fabryka.fun/funzona)
---	---

Проєкт «Кінопавільйон під відкритим небом» передбачає облаштування сучасного вуличного кінозалу (кіно павільйону). Концепція проєкту належить німецькій художниці Еріці Хок.

Це арт-місце, де можна переглядати фільми, проводити різноманітні openair заходи: семінари, зелені уроки, презентації та інше.

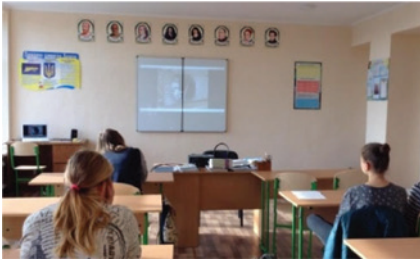

Інформацію про громаду підготувала:

Світлана Тютюнник, радниця Миколаївського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

Запровадження та реалізація бюджету участі у Баштанській міській ОТГ Миколаївської області

Назва громади	Баштанська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	18 грудня 2016 року
Чисельність населення	22 346 осіб
Площа громади	77385,87 га
Голова громади	Рубський Іван Васильович
Рік запровадження бюджету участі	2017 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://bashtanka.pb.org.ua/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	770 тис. грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • проєкт має відповідати стратегії розвитку громади/ПСЕР • Кількість підписів, що мають бути зібрані для подання проєкту автором – 20. • Максимальна тривалість реалізації проєкту – 7 місяців. • Максимальна вартість одного проєкту незалежно від типу проєкту – 70,00 тис. грн. • Проєкт має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • Невідповідність деяких поданих на конкурс проєктів вимогам положення про бюджет участі; • Випадки намагання фальсифікації голосів.
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • Можливе співфінансування проєкту, якщо вартість проєкту бюджету участі перевищує 70 тис. грн. У такому випадку допускається часткове співфінансування проєкту за рахунок коштів мешканців громади, • можливе співфінансування проєкту в частині виконання обсягу ремонтних робіт з реалізації проєктів бюджету участі, виконаних силами мешканців громади.
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Я Люблю Баштанку» - арт-об'єкт в парку ім. Семена Бойченка по вул. Ювілейна 84б, м. Баштанка» 2. «Сучасний кабінет математики у сільській школі» (с. Новогорівка) та «Поточний ремонт кабінету математики в Новогорівській школі» 3.«Фітнес - центр "RURAL FITNES" при молодіжному ХАБ с. Явкіне»

В Новосгорівській школі, для створення якісного освітнього середовища та сприяння емоційного і естетичного розвитку учнів, в кабінеті математики було **проведено поточний ремонт**, придбано шкільні меблі, стенди, комп'ютерна техніка, а саме: ноутбук, проєктор та екран.

Встановлено арт-об'єкт в парку ім. Семена Бойченка, м. Баштанка **«Я Люблю Баштанку»** у вигляді об'ємного серця і великих букв. Таким чином було створено місце для фотографій, зони відпочинку жителів міста та гостей.

У селі Явкіне створено **Фітнес-центр «RURAL FITNES»** при молодіжному ХАБі для заняття спортом, відпочинку та спілкування молоді, а також старших за віком чоловіків та жінок.

Інформацію про громаду підготувала:

Світлана Тютюнник, радниця Миколаївського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

4.14 Одеської області

В області 2 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 7,1% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 13 проєктів бюджету участі на загальну суму 975,4 тис. грн., що становить 0,3% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 2 проєкти на загальну суму 200,0 тис. грн.,
- молодіжна політика – 3 проєкти на загальну суму 60,0 тис. грн.,
- благоустрій – 5 проєктів на загальну суму 417,6 тис. грн.,
- дороги і тротуари – 3 проєкти на загальну суму 297,7 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Балтській міській ОТГ Одеської області

Назва громади	Балтська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	25.10.2015 рік
Чисельність населення	88,1 тис. осіб
Площа громади	2702,76 км ²
Голова громади	Мазур Сергій Сергійович
Рік запровадження бюджету участі	2017 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://balta-budget.e-dem.in.ua/#projects
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	1017,8 тис. грн. Особливість: розподіл проєктів на локальні міські (50% бюджету участі на поточний рік), та локальні сільські (50%)
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • проєкт повинен мати підтримку не менше 10 членів громади (крім автора) • вартість 1 проєкту не більше 100000 грн • проєкти мають чітко вказувати сектори: естетичне облаштування; інвестиції та ремонт; здоровий спосіб життя; національна спадщина; інновації; соціально-економічний, культурний та просторовий розвиток • від одного автора може надходити 1 проєкт • проєкт повинен бути реалізований протягом 1 бюджетного року і спрямований на кінцевий результат • проєкти не можуть: містити розробку проєктної документації, об'єкти приватної власності, виключно заходи з енергозбереження, призводити до збільшення штатів бюджетних установ
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	невідповідність деяких податних проєктів вимогам Положення
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	з бюджету відшкодовується лише вартість матеріалів та обладнання, а вартість робіт, які не потребують фахової підготовки, повністю покривається ініціаторами проєкту та не вимагає додаткових витрат з бюджету. Це можна вважати внеском мешканців у бюджет участі громади

<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зона відпочинку в Гольмянському парку (вартість: 82,7 тис. грн.) 2. Спортивно-ігровий майданчик «Sport-land» (вартість: 99,5 тис. грн.) 3. Сквер «Мрія» (вартість: 100 тис. грн.) 4. «Водна феєрія гімназії» (вартість: 100 тис. грн.) 5. Дорога-артерія життя (с.Саражинка – с.Перейми) (вартість: 100,0 тис. грн.) 6. Облаштування території цілющого джерела «Басейну» з якого починається історія села Лісничівка (вартість: 100,0 тис. грн.)
--	---

Для спортивно-ігрового майданчика «Sport-land» на місці колишнього смітника було встановлено тренажери, тенісні столи, каремати та інший інвентар. Це дало можливість більше 2 тис. жінок та чоловіків займатись спортом, а дітям активно відпочивати.

Облаштування джерела «Басейн» дало можливість 500 жителям підвищити рівень свого духовного та фізичного здоров'я.

Зона відпочинку в Гольмянському парку дає змогу чоловікам та жінкам, дітям з користю проводити своє дозвілля, ця зона стала центром культурного життя села, лавочки для відпочинку та каруселі створюють затишок, дають змогу спілкуватися людям різного віку.

Громада надалі планує залучати громадян до участі в Громадському бюджеті, адже це не тільки механізм прозорого використання коштів, а й можливість налагодження діалогу між владою і мешканцями громади, що сприяє довірі і порозумінню.

Інформацію про громаду підготувала: Голинська Олеся, радниця Одеського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел.0673464835

4.15 Полтавської області

В області 5 ОТГ реалізовували проекти бюджету участі, що становить 10,9% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 21 проект бюджету участі на загальну суму 2704,5 тис грн, що становить 0,2% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 4 проекти на загальну суму 289,0 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 4 проекти на загальну суму 667,9 тис. грн.,
- соцзахист і соцзабезпечення – 1 проект на суму 9,7 тис. грн.,
- благоустрій – 11 проектів на загальну суму 1662,9 тис. грн.,
- інші напрямки – 1 проект на суму 75,0 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Пирятинській міській ОТГ Полтавської області

Назва громади	Пирятинська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	25.10.2015 року
Чисельність населення	16 802 осіб
Площа громади	99,1 км ²
Голова громади	Рябокось Олексій Петрович
Рік запровадження бюджету участі	2017 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://pyriatyn.org.ua/pages/p88
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	200 тис. грн. на 2017 рік, надалі - 1% від надходжень загального фонду бюджету міської об'єднаної територіальної громади без урахування міжбюджетних трансфертів
Основні вимоги до проектів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проекту від заявника • у проекті не більше одного об'єкта, що належить комунальній власності • максимальна вартість проекту не перевищує 100 тис.грн з урахуванням коефіцієнта інфляції в 15% • проект має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним • розподіл коштів громадського бюджету (бюджету участі): 40% для проектів бюджетних установ, 60% - не стосується бюджетних установ
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • мала кількість поданих проектів; • обмежена сфера дії проектів: ЖКГ, освіта, благоустрій, культура; • недостатня активність соціальних груп до участі в процесі (молодь, люди поважного віку, внутрішньо переміщені особи); • процедура реалізації потребує постійного вдосконалення.
Успішні проекти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Встановлення в місті Пирятин вказівників з назвами вулиць та споруд (вартість: 60 тис. грн.) 2. Реконструкція фонтану по вулиці Соборна (вартість: 100 тис. грн.) 3. Бібліотечний простір "Файнбук" на базі Пирятинської загальноосвітньої школи I-III ступенів №6 (вартість: 54 тис. грн.) 4. Створення шкільного радіовузла як інформаційного центру школи „Голос школи" (вартість: 100 тис. грн.) 5. Сенсорне освітлення (вартість: 100 тис. грн.)

Наявність в місті Пирятин **6 вказівників з назвами вулиць та споруд на центральних перехрестях міста** дало можливість підвищити естетичну привабливість міського простору, а туристам та гостям нашого міста легко орієнтуватися під час відвідувань.

Завдяки **реконструкції фонтану по вулиці Соборна** жителі громади отримали красиве і комфортне місце відпочинку, яке стало оазисом у літню спеку.

Організація бібліотечного простору "Файнбук" у Пирятинській загальноосвітній школі I-III ступенів №6 дала можливість створити альтернативний культурний осередок для змістовного дозвілля школярів, завдяки відремонтованому фойє, сучасним меблям, якісному освітленню та зручному покриттю для підлоги.

Створення шкільного радіовузла як інформаційного центру школи "Голос школи" сприяє розвитку учнівському самоврядуванню через цілеспрямовану, системну роботу шкільного радіо. Завдяки проєкту придбано комплект радіообладнання, ноутбук та меблі.

Встановлення 4 систем сенсорного освітлення на сонячних батареях на перехресті двох вулиць в центральній частині міста Пирятин дало можливість підвищити безпеку дорожнього руху та забезпечити економію коштів бюджету міської ОТГ.

Інформацію про громаду підготувала: Солдатова Ірина, начальник управління економіки виконкому Пирятинської міської ради

Запровадження та реалізація бюджету участі у Решетилівській міській ОТГ Полтавської області

Назва громади	Решетилівська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	18.12.2016 року
Чисельність населення	12 тис. осіб (на 01.01.2020)
Площа громади	217,6 км ²
Голова громади	Дядюнова Оксана Анатоліївна
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік – базові документи, 2019 – голосування та реалізація

Розділ «Громадський бюджет»	http://reshetrada.in.ua/index.php/gromadskij-byudzhet
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	500 тис. грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • логічно зрозуміло, електронний варіант проєкту, супровід автором, • проєкт має відповідати ПСЕР, • проєкт має бути завершений протягом бюджетного року (в окремих випадках може бути перенесено на 2-й рік), бути загальнодоступним, • максимальна вартість проєкту не має перевищувати 200 тис. грн. – для 1 великого та 75 тис. грн. – для 4 малих проєктів (кожен)
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • дещо пасивна позиція деяких авторів щодо інформування та збору підписів; • паперове голосування; • невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає); • неможливість впровадити проєкт через часові рамки і/чи погодні умови
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • грошові кошти не передбачаються; 100% фінансування з міського бюджету; • автор чи його команда може допомогти фізично при реалізації проєкту.
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування зони для відпочинку мешканців мікрорайону „Цибулівка” біля пам'ятника „Танкістам” та прилеглої території до пам'ятника в м. Решетилівка (вартість: до 200 тис. грн.) 2. Спортивно-туристична водна станція 3. Безкоштовна стерилізація тварин, що належать жителям м.Решетилівка 4. Сімейна алея в селі Колотії (перехідний проєкт на 2020 рік) 5. Облаштування велопарковок в Решетилівській гімназії імені І.Л.Олійника та ЦКД „Оберіг”

Для Центру туризму було придбано три 2-місних та дві 1-місних байдарки, весла та рятівні жилети до них. Це дало можливість молоді та усім бажаючим займатися водним туризмом за сприятливої погоди. Останні запливи на човнах були включно до 27.12.2019. Проєкт користується великим попитом у жителів ОТГ.

В рамках проєкту зі **стерилізації домашніх тварин**, мешканці ОТГ мали змогу безкоштовно здійснити хірургічне втручання домашньому улюбленцю. Відтак, зменшилася агресія тварин, зменшилася кількість зграй на вулиці, підвищилася безпека громадян.

В рамках проєкту з **велопарковок**, мешканці отримали дві локації, де можна безпечно залишити свій велосипед: це найбільш відвідувані заклади в центральній частині ОТГ.

Створено **зону відпочинку для мешканців мікрорайону «Цибулівка»**, яка містить ігрові локації для дітей та місце відпочинку для дорослих, поліпшено стан прилеглої території.

Громада й надалі планує залучати громадян до участі в Громадському бюджеті, адже це не тільки механізм прозорого використання коштів, а й можливість налагодження дієвого діалогу між владою і мешканцями громади, що сприяє довірі і порозумінню. Також це дозволяє виявити побажання мешканців громади та згуртувати населення навколо реалізації проєктів.

Надалі громада планує щороку збільшувати загальну суму коштів на Громадський бюджет, збільшувати вартість проєктів та їхню кількість, а також перевести конкурс на виключно електронне голосування.

Інформацію про громаду підготувала: Геннадій Фасій, радник Полтавського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

4.16 Рівненської області

В області 4 ОТГ реалізовували проекти бюджету участі, що становить 12,5% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 24 проекти бюджету участі на загальну суму 2977,9 тис грн, що становить 1% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 17 проектів на загальну суму 1612,5 тис. грн.,
- благоустрій – 4 проекти на загальну суму 701,6 тис. грн.,
- дороги і тротуари – 3 проекти на загальну суму 663,8 тис. грн.

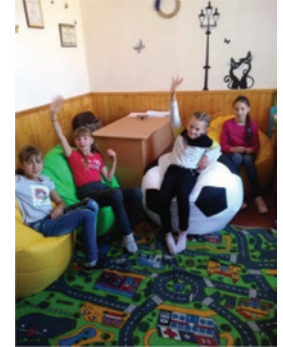
Запровадження та реалізація бюджету участі у Привільненській ОТГ Рівненської області

Назва громади	Привільненська об'єднана територіальна громада
Дата створення	29.01.2016 рік
Чисельність населення	5011 осіб
Площа громади	115,85 км ²
Голова громади	Момотюк Юрій Вікторович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://pryvillnenska-gromada.gov.ua/gromadskij-bjudzhetbjudzhet-uchas-ti-1536222189/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	500 000 гривень
Основні вимоги до проектів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проекту від заявника, • проект має відповідати стратегії розвитку громади/ПСЕР, • проект має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним, • максимальна вартість проекту не має перевищувати 100 тис. грн.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	Невелика кількість електронних голосів, отриманих в результаті голосування
Участь мешканців громади у процесі реалізації проектів бюджету участі	Ініціативна група, що подає проектну пропозицію на конкурс, повинна забезпечити не менше 10% бюджету проекту власним фінансовим внеском, або внеском своїх партнерів.
Успішні проекти, реалізовані за допомогою бюджету участі	У 2019 році було реалізовано 9 проектів, за які віддали свій голос 1090 представників громади. А це – три нові дитячі майданчики, дві громадські зупинки, сушка для білизни дитячого садочку, благоустрій джерела, стіл піскотерапії та безкаркасні крісла в школі, осучаснений кабінет біології, 4 смарт-телевізори, проектор та цифрова фото-камера поповнили "арсенал" навчальних закладів громади.

Спортивно-ігровий майданчик влаштовано у с. Молодаво Трете. 100 учнів закладу до цього не мали місця для дозвілля та активного відпочинку. Активні педагоги закладу змогли зреалізувати проект та втілити мрію дітей у життя.

У Молодаво втретє реалізували проєкт **“Психологічно здорова та активна нація”** для дітей Молодавської ЗОШ, в рамках проєкту Бюджету участі. Тепер, після насиченого уроку учні школи мають змогу порелаксувати, послухати музику, помалювати піском, відпочити та відновити сили для наступного уроку.

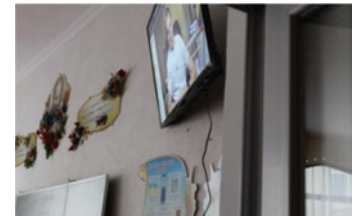
За ініціативи активних мешканців громади в с. Привільне, на розі вулиць Центральна та Першотравнева облаштовано **нові громадські зупинки**.

В рамках реалізації проєкту **“Сучасний кабінет біології сьогодні - здорова планета і нація в майбутньому”**, у Привільненській ЗОШ I-III ступенів клас біології привели у відповідність до сучасних норм. У класі навіть є манекен для проведення серцево-легеневої реанімації. Відтепер, майже 200 учнів навчального закладу, мають можливість вивчати предмет за допомогою нових навчальних колекцій, демонстраційних матеріалів, бар'єрних, об'ємних моделей та моделей аплікацій. Придбано телевізор, мікропрепарати та лабораторне обладнання тощо.

В результаті проєкту **“Світ медіа”** у Привільненській ЗОШ I-III ст. з'явилися нові 4 телевізори, проєктор, камера для фото та відео зйомки, які допоможуть учням школи навчатися у просторі сучасних технологій.

Інформацію про громаду підготувала: Кондратюк Ірина, радниця Рівненського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

4.17 Сумської області

В області 3 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 10% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 19 проєктів бюджету участі на загальну суму 2384,3 тис. грн., що становить 0,6% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 1 проєкт на суму 36,4 тис. грн.,
- культура – 2 проєкти на загальну суму 51,4 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 1 проєкт на суму 30,0 тис. грн.,
- благоустрій – 15 проєктів на загальну суму 2268,3 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Тростянецькій міській ОТГ Сумської області

Назва громади	Тростянецька міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	18.07.2017 рік
Чисельність населення	21,5 тис. осіб
Площа громади	155,79 км ²
Голова громади	Бова Юрій Анатолійович
Рік запровадження бюджету участі	2016 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://trostyanets-miskrada.gov.ua/viewpage.php?page_id=473
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	Загальний обсяг громадського бюджету (бюджету участі) у місті Тростянець та сіл Зарічне, Лучка, Кам`янка, Кам`янецьке визначається окремо на кожен бюджетний рік, але не може складати суму меншу, ніж 850 тисяч гривень, і фінансується із затвердженого обсягу власних та закріплених доходів загального фонду міського бюджету на поточний бюджетний період.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • проєкт має відповідати стратегії розвитку громади/ПСЕР; • проєкт має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним; • відбір пропозицій, поданих як до моменту проведення зборів у кварталах щодо обговорення громадського бюджету (бюджету участі), так і під час самих зборів, здійснюються відкритим голосуванням головами вуличних та будинкових комітетів, що є громадянами України, які зареєстровані та проживають на території відповідного кварталу міста Тростянець або сіл Зарічне, Лучка, Кам`янка, Кам`янецьке і мають право голосу від імені мешканців своєї вулиці, будинку, під час зборів (конференцій) громадян у відповідному кварталі, що відбуваються у час та у місці, визначеному розпорядженням міського голови; • відібраними до реалізації вважатимуться ті пропозиції, які набрали найбільшу кількість голосів учасників зборів (конференцій) до вичерпання обсягу коштів громадського бюджету (бюджету участі), виділених на реалізацію у відповідному кварталі пропозицій протягом бюджетного року; • у разі нестачі коштів на реалізацію чергової пропозиції з переліку, складеного на основі рейтингового голосування, до уваги береться наступна з пропозицій переліку, орієнтовна вартість реалізації якої не призведе до перевищення суми коштів, виділених для реалізації пропозицій у відповідному кварталі у бюджетному році, що обговорюється.

Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	Головними ризиками є інфляційні процеси, які не завжди дозволяють реалізувати заплановані Громадським бюджетом пропозиції в повному обсязі. Також мають значення зовнішні ризики: можлива зміна у податковому та бюджетному законодавстві, на які місцеві органи влади не мають впливу.
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	Участь мешканців громади заключається у проведенні толок та благоустрою територій квартальних комітетів.
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Встановлення дитячих та спортивних майданчиків в квартальних комітетах громади (вартість: 246,5 тис. грн.). 2. Благоустрій парку відпочинку в с. Кам'янка (вартість: 162,1 тис. грн.). 3. Продовження ліній електромережі в с. Зарічне, с. Кам'янка (вартість: 212,8 тис. грн.). 4. Облаштування та встановлення автобусних зупинок (вартість: 13,8 тис. грн.). 5. Утримання вулично-дорожньої мережі на територіях квартальних комітетів (вартість: 503,6 тис. грн.). 6. Озеленення територій квартальних комітетів (вартість: 337,9 тис. грн.). 7. Встановлення на території квартальних комітетів додаткових шахтних колодязів їх ремонт та благоустрій (вартість: 485,4 тис. грн.).

Встановлення дитячих та спортивних майданчиків - це покращення здоров'я населення, сприяння підвищенню фізичної підготовки населення усіх вікових категорій, організація змістовного дозвілля, створення для мешканців міста умов комфортного дозвілля, зацікавлення мешканців заняттям спортом, оздоровчим відпочинком.

Проведення благоустрою парку в с. Кам'янка - це створення найбільш сприятливих умов для організації дозвілля, відпочинку населення, внутрішнього психологічного комфорту та гармонії стану людини і навколишнього середовища.

Кожне село хоче, щоб **вулиці були освітлені ввечері та вночі**. Жителі сіл також бажають жити в гарно освітлених селах, мати підсвітку важливих будівель, добиратись додому при хорошому світлі.

Облаштування якісних пішохідних переходів в квартальних комітетах дає змогу комфортно пересуватися вулицями Тростянецької громади.

Запровадження моделі Громадського бюджету має на меті допомогти мешканцям долучитися до прийняття рішень, а владі – направити фінансові ресурси на вирішення тих проблем, які найбільше хвилюють мешканців.

Інформацію про громаду підготувала: Біловол Алла, керуюча справами (секретар) виконавчого комітету, тел. 05458-5-18-40

Запровадження та реалізація бюджету участі у Шалигінській селищній ОТГ Сумської області

Назва громади	Шалигінська селищна об'єднана територіальна громада
Дата створення	18.12.2016 рік
Чисельність населення	4 тис. осіб
Площа громади	257,5 км ²
Голова громади	Матвієнко Юрій Вікторович
Рік запровадження бюджету участі	2017 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://shaligino-gromada.in.ua/category/informacziya-shhodo-gromadsko-go-byudzhetu/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	до 2% власних надходжень бюджету громади, але не менше 250 тис. грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проєкту від заявника, • проєкт має відповідати стратегії розвитку громади/ПСЕР, • проєкт має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним, • максимальна вартість проєкту не має перевищувати 40 тис. грн.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проєктів; • недостатня поінформованість мешканців громади; • невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає, але в голосуванні приймає участь не більше 10% населення громади)
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування кімнати здоров'я в Соснівському будинку культури (вартість: 30 тис. грн.) 2. Спорт для всіх (Придбання вуличних тренажерів на стадіон с. Сваркове (вартість: 30 тис. грн.) 3. Дитячий майданчик по вул. Лісній смт Шалигине (вартість: 35 тис. грн.) 4. Розважально-ігровий майданчик для дітей в днз «Горобинка» (вартість: 35 тис. грн.) 5. Встановлення лавочок для відпочинку (вартість: 4,5 тис. грн.) 6. Облаштування зони відпочинку біля Соснівського клубу (вартість: 22 тис. грн.)

Для кімнати здоров'я в Соснівському будинку культури було придбано тренажери, фітболи, каремати та інший інвентар. Це дало можливість жінкам займатись фітнесом. Сьогодні в групі займається по 7-10 жінок.

Центр розвитку дитини «Горобинка» відвідують 46 дітей різного віку, а новий ігровий майданчик був необхідний саме для старшої групи.

Розважально-ігрові майданчики для дітей дають змогу змістовно наповнити відпочинок сільських дітей. А встановлені біля відділення поштового зв'язку, фельдшерського пункту, адмінбудівлі лавочки для відпочинку створюють більш комфортне середовище для мешканців громади, особливо людей літнього віку.

Громада надалі планує залучати громадян до участі в Громадському бюджеті, адже це не тільки механізм прозорого використання коштів, а й можливість налагодження діалогу між владою і мешканцями громади, що сприяє довірі і порозумінню.

Інформацію про громаду підготувала: Алєєва Ірина, радниця Сумського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

4.18 Тернопільської області

В області 11 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 22,4% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 57 проєктів бюджету участі на загальну суму 12618,0 тис. грн., що становить 0,4% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 29 проєктів на загальну суму 5717,7 тис. грн.,
- охорона здоров'я – 1 проєкт на суму 1093,5 тис. грн.,
- культура – 5 проєктів на загальну суму 596,0 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 5 проєктів на загальну суму 1716,0 тис. грн.,
- соцзахист і соцзабезпечення – 2 проєкти на загальну суму 1767,0 тис. грн.,
- благоустрій – 14 проєктів на загальну суму 1628,0 тис. грн.,
- інші напрямки – 1 проєкт на суму 99,9 тис. грн..

Запровадження та реалізація бюджету участі у Шумській міській ОТГ Тернопільської області

Назва громади	Шумська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	24.07.2015 рік
Чисельність населення	21,1 тис. осіб
Площа громади	499,5 км ²
Голова громади	Плетюк Володимир Євгенович
Рік запровадження бюджету участі	2017 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://shumska-gromada.gov.ua/gromadskij-bjudzhet-12-10-11-19-10-2018/ https://shumska-budget.e-dem.in.ua/#/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	1% від розміру власних надходжень до бюджету за попередній рік
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • повинен бути спрямований на покращення інфраструктури громади, • стосуватись лише одного об'єкта, що належить до комунальної власності, • автор проєкту може подати лише один проєкт на один календарний рік, • відповідає стратегії та діючим програмам ОТГ
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проєктів; • недостатня поінформованість мешканців громади; • невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає, але в голосуванні приймає участь не більше 10% населення громади)
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Спортивна кімната з тренажерами на території села Потуторів (вартість: 100 тис. грн/) 2. «Бебіленд (BABYLAND) – ігровий дитячий майданчик», с. Літовиці (вартість: 96 тис. грн/) 3. Відпочинкова зона з арт-об'єктами «Алея парасольок» м. Шумськ (вартість: 178 тис. грн/) 4. Створення культурно-просвітницької зони відпочинку с. Биківці «Співоче поле калинове» (вартість: 100 тис. грн.)

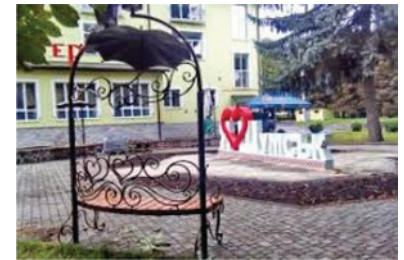

Облаштована «Спортивна кімната» тренажерами, спортивним інвентарем може стала комфортною зоною відпочинку та простором для фізичного розвитку та занять спортом. Придбання спортивного інвентаря дозволить мешканцям займатися спортом і якісно відпочивати.

«Бібленд» (BABYLAND) – ігровий дитячий майданчик буде розміщений у Літовищенському НВК, де навчається 30 дітей молодшого шкільного віку.

Відпочинкова зона з арт-об'єктами «Алея парасольок» забезпечить не лише умови для зручного і комфортного громадського простору для відпочинку та дозвілля мешканців, а й дозволить створити об'єкт що стане візитівкою міста та громади в цілому.

Проєктом **«Співоче поле калинове»** передбачається створення сучасної культурно-просвітницької зони відпочинку з метою проведення просвітницьких, розважальних заходів, направлених на підвищення рівня культури, обізнаності усіх учасників навчально-виховного процесу, молоді та жителів села для забезпечення повноцінного права мешканців громади на духовний, культурний та соціальний розвиток.

ОТГ надалі планує залучати громадян до участі в Громадському бюджеті, адже запровадження конкурсу призвело до того, що жителі реально відчували свою участь у житті громади, а тому активізували свою діяльність, стали цікавитись планами влади та брати участь у громадському житті.

Інформацію про громаду підготував: Сергій Триюда, радник Тернопільського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 0983196946

4.19 Харківської області

В області 5 ОТГ реалізовували проекти бюджету участі, що становить 29,4% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 36 проектів бюджету участі на загальну суму 3701,9 тис. грн., що становить 0,6% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 7 проектів на загальну суму 409,6 тис. грн.,
- охорона здоров'я – 2 проекти на загальну суму 198,3 тис. грн.,
- культура – 5 проектів на загальну суму 706,4 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 2 проекти на загальну суму 191,6 тис. грн.,
- молодіжна політика – 2 проекти на загальну суму 172,0 тис. грн.,
- соцзахист і соцзабезпечення – 1 проект на суму 107,1 тис. грн.,
- благоустрій – 11 проектів на загальну суму 1459,1 тис. грн.,
- дороги і тротуари – 3 проекти на загальну суму 244,1 тис. грн.,
- інші напрямки – 3 проекти на загальну суму 213,7 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Мереш'янській міській ОТГ Харківської області

Назва громади	Мереш'янська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	29.03.2016 рік
Чисельність населення	25 252 тис. осіб
Площа громади	99,5 км ²
Голова громади	Сітов Веніамін Іванович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://merefa.pb.org.ua/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	1 млн грн.
Основні вимоги до проектів	<ul style="list-style-type: none"> • проект відповідає нормам законодавства; • усі обов'язкові поля форми проектної заявки заповнені; • проект належить до одного з типів проектів, затверджених Мереш'янською міською радою; • питання реалізації проекту знаходиться в межах компетенції Мереш'янської міської ради; • реалізація проекту планується на землях, які належать на праві комунальної власності Мереш'янській територіальній громаді; • термін реалізації проекту не перевищує встановлену максимальну тривалість реалізації; • реалізація проекту не порушує прав інших осіб та прав інтелектуальної власності.

<p>Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі</p>	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проєктів; • низький рівень поінформованості мешканців громади щодо механізму реалізації бюджету участі; • низький рівень обізнаності щодо користування онлайн-платформою; • виявлена фальсифікація голосів та маніпуляції з боку авторів проєктів, у зв'язку з чим у 2019 році було анульовано 4 проєкти; • неврахування інфляції під час складання бюджету проєктів, що вплинуло на збільшення загальної вартості проєктів, реалізованих у 2019 році
<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі</p>	<p>Клуб аматорського вивчення англійської мови «Make it easy» на базі Мереф'янської міської центральної бібліотеки</p>

Проєкт облаштування **Клубу аматорського вивчення англійської мови «Make it easy»** започатковував в громаді нові практики безкоштовної допомоги школярам у вивченні англійської мови на базі Мереф'янської міської бібліотеки, яка являє собою певний громадський простір за спільними інтересами.

В рамках реалізації проєкту по облаштуванню клубу «Make it easy» було придбано принтер, ноутбук, принтер, безкаркасні меблі для сидіння, килим, інтерактивні елементи для проведення занять та інше обладнання.

Заняття проводять аматори-студенти вищих навчальних закладів на волонтерській основі один раз на тиждень. Клуб відвідує 2 групи: молодша та старша. Загалом, навчання проходить близько 25 дітей у обох групах, серед яких 13 дівчат.

Фактичний термін реалізації проєкту: травень-червень 2019 року. Загальний бюджет склав 64107 грн. (з урахуванням перевитрат через інфляцію).

Інформацію про громаду підготувала: Гончаренко Марина, радниця Харківського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. (067)6185338

Запровадження та реалізація бюджету участі у Роганській селищній ОТГ Харківської області

Назва громади	Роганська селищна об'єднана територіальна громада
Дата створення	21.12.2016 рік
Чисельність населення	11,853 тис. осіб
Площа громади	77,07 км ²
Голова громади	Шевченко Федір Степанович
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://roganska.gromada.org.ua/bjudzhet-uchasti-2012019-15-41-43-01-10-2019/

Обсяг виділених коштів на бюджет участі	400 тис. грн., що складає 0,4% від загального обсягу бюджету
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проєкту від заявника; • проєкт має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним; • максимальна вартість проєкту не має перевищувати 100 тис. грн. для великих проєктів і 50 тис. грн. для малих (всього 3 великих і 2 малих); • проєкт має стосуватись виключно комунальної власності громади
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проєктів; • недостатня поінформованість мешканців громади щодо механізму реалізації бюджету участі
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Створення дитячого клубу "Сонечко", бюджет 100 тис. грн. 2. Дендропарк ХНАУ ім. В.В. Докучаєва – туристична перлина Рогані, бюджет 94 тис. грн. 3. Облаштування паркової зони в сел. Докучаєвське, бюджет 100 тис. грн. 4. "Я люблю ХНАУ", бюджет 49 тис. грн. 5. Створення місця для вигулу собак в сел. Докучаєвське, бюджет 50 тис. грн.

Для облаштування **дитячого клубу "Сонечко" в сел. Докучаєвське** було придбано меблі і ігрове та розвиваюче обладнання. Також, силами небайдужих жителів було здійснено ремонт приміщення дитячого клубу, а один із місцевих підприємців подарував клубу "шведську стінку". Клуб відвідує в середньому 15-20 дітей в робочий день і 35-40 - у вихідний. Клуб орієнтовано на розвиваючі ігри та фільми (напр. National geographic).

В рамках проєкту **"Дендропарк ХНАУ – туристична перлина Рогані"** було встановлено декоративну арку з електричною підсвіткою на вході в Дендропарк та облаштовано інформаційні стенди.

"Створення паркової зони в селищі Докучаєвське" передбачало облаштування лавок та пішохідних асфальтових доріжок в сквері та встановлення декоративних фігур з електричною підсвіткою.

У рамках проєкту **"Я люблю ХНАУ"** у сквері навпроти головного корпусу агроуніверситету було встановлено декоративний елемент "Я люблю ХНАУ".

"Створення місця для вигулу собак в сел. Докучаєвське" передбачає огороження території площею 450 м² сіткою та встановлення елементів для занять із собаками.

Інформацію про громаду підготувала: Гончаренко Марина, радниця Харківського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. (067)6185338

4.20 Херсонської області

В області 2 ОТГ реалізовували проекти бюджету участі, що становить 7,1% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 7 проектів бюджету участі на загальну суму 260 тис. грн., що становить 0,3% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 3 проекти на загальну суму 120,0 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 2 проекти на загальну суму 55,0 тис. грн.,
- благоустрій – 1 проект на суму 45,0 тис. грн.,
- інші напрямки – 1 проект на суму 40,0 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Костянтинівській сільській ОТГ Херсонської області

Назва громади	Костянтинівська сільська об'єднана територіальна громада
Дата створення	31.10.2017 рік
Чисельність населення	3,8 тис. осіб
Площа громади	25,9 км ²
Голова громади	Кільдеров Олексій Володимирович
Рік запровадження бюджету участі	2019 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://kostiantynivska-silrada.gov.ua/gromadskij-bjudzhet-01-21-44-25-04-2019/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	до 0,03 % власних надходжень бюджету громади, але не менше 60,0 тис. грн.
Основні вимоги до проектів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проекту від заявника, • проект має відповідати стратегії розвитку громади, • проект має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним, • максимальна вартість проекту не має перевищувати 15,0 тис. грн. • співфінансування проекту в розмірі не менше 25% необхідного обсягу фінансування
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	низька соціальна згуртованість громадян щодо виконання заходів проекту
Участь мешканців громади у процесі реалізації проектів бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • частка співфінансування проектів бюджету участі за рахунок коштів мешканців громади: придбано за рахунок мешканців будівельні матеріали для встановлення огорожі та зелені насадження для паркової зони; • обсяг робіт (перелік) з реалізації проектів бюджету участі, виконаний силами мешканців громади: будівельні роботи із становлення бетонної огорожі дитячого майданчику, насадження паркової зони
Успішні проекти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування дитячого майданчика – проект «Дитячий майданчик-щасливе дитинство» (вартість: 20,0 тис. грн.); 2. Облаштування паркової зони «Антонівський затишок» (вартість: 20,0 тис. грн.); 3. Облаштування спортивного майданчика «Даруємо радість молоді» (вартість: 20,0 тис. грн.); 4. Встановленню відеоспостереження «Відеонагляд – запорука безпеки» (вартість: 20,0 тис. грн.).

Встановлено огорожу на дитячому майданчику в селі Червона Поляна. За рахунок коштів громадського бюджету було придбано бетонну огорожу, а будівельні матеріали та будівельні роботи – за рахунок коштів мешканців. Реалізація проєкту дала можливість зробити відпочинок дітей більш безпечним. Майданчик відвідує близько 40 дітей.

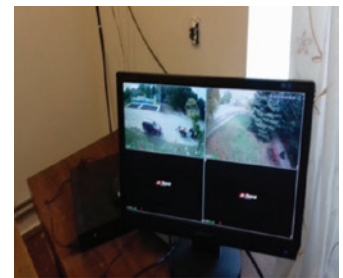

В селі Антонівка коштом мешканців **насаджено паркову зону**, а за рахунок коштів громадського бюджету **встановлено садові лавки**. Створено простір для спілкування мешканців різновікових категорій.

В селі Дубівка реалізація проєкту громадського бюджету по **встановленню відеоспостереження** є частиною загального плану реалізації Стратегії громадської організації «Дубівський добробут».

Громадською організацією створено три зони відпочинку в селі Дубівка - дитячий майданчик, спортивний майданчик та паркова зона. Наразі в процесі реалізації знаходиться проєкт зі створення зони для проведення масових заходів - будівництво сцени та локальних майданчиків для спілкування мешканців.

Встановлення системи відеоспостереження дозволило згуртувати мешканців заради дотримання місцевого правопорядку.

Інформацію про громаду підготувала: Корецька Вікторія, радниця Херсонського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

Запровадження та реалізація бюджету участі у Присиваській сільській ОТГ Херсонської області

Назва громади	Присиваська сільська об'єднана територіальна громада (Григорівська сільська рада)
Дата створення	08.09.2016 рік
Чисельність населення	4,406 тис. осіб
Площа громади	399,534 км ²
Голова громади	Кліщевський Сергій Олександрович
Рік запровадження бюджету участі	2019 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://prysyvaska.pb.org.ua/ https://grygorivska-gromada.gov.ua
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	до 0,6 % власних надходжень бюджету громади, але не менше 100 тис. грн.

<p>Основні вимоги до проєктів</p>	<ul style="list-style-type: none"> • проєкт відповідає нормам законодавства; • усі обов'язкові поля форми заповнені; • проєкт відповідає цілям «Стратегії розвитку Григорівської сільської ради Присиваської ОТГ на 2018-2026 рр.» • проєкт належить до одного з типів проєктів, затверджених радою; • проєкт є актуальним для жителів Присиваської ОТГ; • питання реалізації проєкту знаходиться в межах компетенції ради; • реалізація проєкту планується на землях, які належать на праві комунальної власності Присиваській ОТГ, на території будівель (приміщень) загального користування та об'єктів соціально-культурної сфери комунальної форми власності, що відповідають затвердженій містобудівній документації; • сфера реалізації проєкту повинна бути публічною; • термін реалізації проєкту не перевищує встановлену максимальну тривалість реалізації; • реалізація проєкту не порушує прав інших осіб, прав інтелектуальної власності, не містить дискримінаційних положень; • бюджет проєкту, розрахований автором, включає усі витрати, пов'язані з розробкою проєктної документації, закупівлею сировини, матеріалів, комплектуючих; оплатою стороннім підрядникам послуг логістики (доставка, зберігання), оплатою праці виконавців, інформуванням жителів про реалізацію проєкту (у разі необхідності).
<p>Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі</p>	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проєктів; • недостатня поінформованість мешканців громади; • низька активність жителів громади при поданні проєктів – 90% проєктів надійшло від працівників бюджетних установ громади; • невисока активність громадян під час голосування; • недосконалість електронного голосування, проблеми ідентифікації
<p>Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі</p>	<ul style="list-style-type: none"> • частка співфінансування проєктів бюджету участі за рахунок коштів мешканців громади – 0%; • обсяг робіт (перелік) з реалізації проєктів бюджету участі, виконаний силами мешканців громади: роботи з розфарбовування ігрових зон на асфальті в школі; встановлення меморіальних дошок на братських могилах; фарбування стін коридорів, облаштування ігрової зони школи; прибирання території та встановлення альтанки; підготовка території, встановлення та облаштування навісу та ігрової зони в дитячому садку
<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Гарний відпочинок – гарне навчання» (вартість: 19,4 тис. грн.) 2. «Головне – здорові діти! Це потрібно розуміти!» (вартість: 18,4 тис. грн.) 3. «Шкільне подвір'я – територія дозвілля і навчання» (вартість: 20 тис. грн.) 4. «Еко-клас під блакитним небом» (вартість: 16 тис. грн.) 5. «Минуле, сьогодні і пам'ять...» (вартість: 20 тис. грн.)

В Іванівській ЗОШ І-ІІ ст. був реалізований **проєкт «Гарний відпочинок – гарне навчання!»** - створили зону відпочинку для учнів в коридорі, яка мотивує їх до навчання та творчості, а також допомагає зняти втому і перевантаження.

Колектив школи своїми силами провів ремонт коридору, розмалювали стіни та підлогу, створивши **ігрові зони, та облаштували м'який куточок**, де на перервах між уроками можуть відпочити учні школи.

В Павлівському ясла-садку «Малютко» в рамках реалізації **проєкту «Головне здорові діти – це потрібно розуміти!»** облаштували тіньовий навіс, де 20 вихованців ясла-садка мають

можливість проводити більше часу на свіжому повітрі, при цьому будучи захищеними від шкідливого ультрафіолетового випромінювання.

Реалізувавши проєкт **«Шкільне подвір'я – територія дозвілля і навчання»**, створили місце для організації дозвілля дітей шкільного та дошкільного віку, облаштували **ігрове середовище «Ігри на асфальті»** на території Павлівської ЗОШ I-III ст. Більше 100 дітей щодня на перервах та в позаурочний час активно відпочивають на оновленому подвір'ї.

Для створення **еко-класу під блакитним небом** придбали **дерев'яну альтанку** та встановили її на території школи, створивши неформальну обстановку для організації освітнього процесу. Там проводять уроки на свіжому повітрі для учнів Нової української школи. Планується встановлення ще кількох таких альтанок.

Проєкт «Минуле, сьогодні і пам'ять...» був спрямований на відновлення культурної спадщини громади. На території Павлівського старостинського округу встановили **меморіальні плити в місцях поховання солдат** Другої світової війни, відновивши дві братські могили та групове поховання німецьких та румунських солдат.

Інформацію про громаду підготувала: Корецька Вікторія, радниця Херсонського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

4.21 Хмельницької області

В області кількість ОТГ, що реалізовували проекти бюджету участі – 4 (8,9% від загальної кількості ОТГ); на реалізацію 29-ти проектів бюджету участі ОТГ спрямовано 2488,3 тис грн, що становить 0,2% від обсягу видатків, у тому числі:

- освіта – 5 проектів на загальну суму 533,8 тис. грн.,
- культура – 4 проекти на загальну суму 490,6 тис. грн.,
- фізична культура і спорт – 6 проектів на загальну суму 530,2 тис. грн.,
- молодіжна політика – 1 проект на суму 78,0 тис. грн.,
- благоустрій – 11 проектів на загальну суму 626,4 тис. грн.,
- інші напрямки – 2 проекти на загальну суму 229,4 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Дунаєвецькій міській ОТГ Хмельницької області

Назва громади	Дунаєвецька міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	25.10.2015 рік
Чисельність населення	37 тис. осіб
Площа громади	669,13 км ²
Голова громади	Заяць Веліна Владиславівна
Рік запровадження бюджету участі	2018 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://dunrada.gov.ua/articles/185
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	1% власних та закріплених доходів загального фонду міського бюджету на поточний бюджетний період (з врахуванням внесених змін)
Основні вимоги до проектів	<ul style="list-style-type: none"> • кожен мешканець громади може проголосувати лише один раз за одну із пропозицій, • проект має відповідати стратегії розвитку громади/ПСЕР, • проект має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним, базуватися на використанні комунальної власності, • встановлено максимальну вартість проектів залежно від чисельності населеного пункту, в якого передбачається реалізація (до 80 тис. грн. для міста, до 50 тис. грн. для сіл з населенням не менше 700 осіб)
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проектів; • недостатня поінформованість мешканців громади; • переважна більшість проектних заявок пов'язані з облаштуванням благоустрою

<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі</p>	<p>За результатами відбору у 2019 році перемогло 15 проєктів, серед них:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «На межі епох» Станція юних натуралістів. Місто Дунаївці (вартість: 80 тис. грн) 2. Молодіжний центр «Пазл» (PUZZLE). Місто Дунаївці (вартість: 78 тис. грн) 3. Відновлення ставка в селі Миньківці. Створення туристичної, рекреаційної зони відпочинку (вартість: 50 тис. грн) 4. Дитячий ігровий майданчик «Пазлик». Село Зеленче (вартість: 49 тис. грн) 5. Облагородження святого джерела «Томашева криничка» (вартість: 37 тис. грн)
--	--

Проєкт **«На межі епох»** передбачав реконструкцію частини підземелля будівлі, яку колись збудували монахи-капуцини, і яка сьогодні є частиною території **Станції юних натуралістів**. В межах проєкту придбано будівельні та оздоблювальні матеріали. Підземний тунель використовується для квестів, проведення екскурсій, романтичних зустрічей.

Молодіжний центр «Пазл» (PUZZLE) відвідують школярі в позаурочний час з метою проведення активного та цікавого дозвілля. За кошти громадського бюджету було придбано тенісний стіл, настільний футбол, колонки тощо.

По старостатах перемагають проєкти пов'язані з благоустроєм, **облаштуванням відпочинкових зон** та розвитком сільського спорту (тренажерні зали). Мальовничі краєвиди, розвиток зеленого туризму спонукають до створення місць відпочинку, зокрема побудови альтанок.

Дитячі вуличні майданчики сприяють створенню комфортних та безпечних умов розвитку дітей різного віку, покращенню спортивних та розумових навиків дітей, активному відпочинку дітей та батьків, налагодження соціальних зв'язків між жителями громади.

Бюджет участі відбувається на території Дунаєвецької ОТГ вже два роки поспіль. Приємно зауважити, що активність мешканців при голосуванні та подачі проєктів зросла, як і зросла довіра до влади. З'являються більш інноваційні проєкти, наприклад, проєкт, що передбачає стерилізацію бездомних тварин. Позитивний досвід у запровадженні громадського бюджету на території Дунаєвецької ОТГ спонукає до подальшого його втілення.

Інформацію про громаду підготувала: Любченко Наталія, радниця Хмельницького регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

Запровадження та реалізація бюджету участі у Славутській міській ОТГ Хмельницької області

Назва громади	Славутська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	18.09.2018 рік
Чисельність населення	36,5 тис. осіб
Площа громади	69,87 км ²
Голова громади	Сидор Василь Богданович
Рік запровадження бюджету участі	2016 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://slavuta-budget.e-dem.in.ua/#/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	до 1% затвердженого обсягу власних та закріплених доходів загального фонду бюджету ОТГ на поточний бюджетний період
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проєкту від заявника, • проєкт має відповідати стратегії розвитку громад, • проєкт має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним, • починаючи з 2019 року проєкти не повинні передбачати фінансування освітніх закладів та комунальних підприємств • максимальна вартість проєкту не має перевищувати 20% від загальної суми коштів • один мешканець може підтримати 3 будь-яких проєкти
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • недостатня поінформованість мешканців громади; • невисока активність громадян щодо голосування • відсутність фінансування на рекламну агітацію • відсутність можливості чітко визначити суму необхідних витрат (кошторис).
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Придбання малька для очистки від водоростей та намулу, покращення екологічного стану та кисневого балансу водойми річки Утка (80,0 тис. грн.) 2. Створення ірландського саду як однієї з туристичних візитівок Славути та покращення зв'язку між людськими характерами та породами дерев (80,0 тис. грн.) 3. Придбання покриття для вольєрів міського притулку, що захистить тварин від негативного впливу навколишнього середовища (80,0 тис. грн.) 4. Установка додаткових споруд на дитячому майданчику «Дружба» по провулку Шевченка (41,0 тис. грн.) 5. «Час змінити світ навколо себе» (виготовлення ПКД та капітальний ремонт в підвір'ї школи №5) 6. «Особливим дітям - сучасний спортивний майданчик» (капітальний ремонт дитячого спортивного майданчика на території ДНЗ №6)

Двічі переможцем громадського бюджету є проєкт **«Придбання малька для очистки від водоростей та намулу, покращення екологічного стану та кисневого балансу водойми річки Утка»**. Проєктом передбачалось зариблення річки Утка – 400 кг коропа та 400 кг білого амура та 200 кг товстолоба. Такі заходи дозволили значно покращити екологічний стан та кисневий баланс водойми, призвели до збільшення рибних запасів річки та гармонійної взаємодії суспільства і природи.

Результатом проєкту **«Особливим дітям - сучасний спортивний майданчик»** став сучасний спортивний та ігровий дитячий майданчик на території ДНЗ №6 «Золота рибка» для дітей з особливими потребами.

Розважально-ігрові майданчики для дітей дають змогу змістовно наповнити відпочинок дітей громади. Так протягом 4 років впровадження ГБ у Славуті було встановлено 5 дитячо-спортивних майданчиків. Ще 2 будуть реалізовані у 2020 році.

Соціальні контейнери для збору речей соціально незахищеним верствам населення стали найбільш підтриманим містянами проєктом.

Одяг, взуття, іграшки, книги – це все славутчани можуть залишити у цих контейнерах та потім ці речі передаються для потреб малозабезпеченим категоріям громадян.

Муніципалітет і надалі чекає на креативні ідеї від мешканців громади та охоче виділятиме кошти на їх реалізацію. А перехід на повністю електронне подання та голосування проєктів дасть можливість зробити подальше впровадження громадського бюджету у громаді максимально прозорим.

Інформацію про громаду підготувала: Любченко Наталія, радниця Хмельницького регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

4.22 Черкаської області

В області 4 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 7,4% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 7 проєктів бюджету участі на загальну суму 1045,3 тис грн, що становить 0,2% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- культура – 1 проєкт на суму 50,0 тис. грн,
- фізична культура і спорт – 3 проєкти на загальну суму 435,8 тис. грн,
- соцзахист і соцзабезпечення – 1 проєкт на суму 50,0 тис. грн,
- благоустрій – 2 проєкти на загальну суму 509,5 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Білозірській сільській ОТГ Черкаської області

Назва громади	Білозірська сільська об'єднана територіальна громада
Дата створення	26.08.2015
Чисельність населення	9,2 тис. осіб
Площа громади	20,0 тис. га
Голова громади	Мицук Володимир Павлович
Рік запровадження бюджету участі	2017 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://bilozirska.gromada.org.ua/scho-take-bjudzhet-uchas-ti-23-30-38-23-07-2017/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	встановлюється у розмірі 1 % від доходів загального фонду бюджету об'єднаної територіальної громади без урахування міжбюджетних трансфертів, але не менше 150,00 тис. грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • одна заявка - один об'єкт; • об'єкт загального користування; • актуальність для жителів Білозірської ОТГ. • узгодженість мети та результату; • загальна сума на реалізацію одного проєкту становить від 75 000,00 грн. до 150 000,00 грн. • можливість реалізації протягом бюджетного року.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • низька якість поданих проєктів; • невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає, але в голосуванні приймає участь не більше 10% населення громади)
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Білозірська ОТГ- столиця настільного тенісу Черкаської області" (49,98 тис. грн.) 2. "Придбання контейнерів для збирання пет-пляшок на території с. Білозір'я" (50,0 тис. грн.) 3. "Встановлення зупинки на вербівці" (42,0 тис. грн.)

В результаті реалізації проєкту **"Придбання контейнерів для збирання пет-пляшок на території с. Білозір'я"** було придбано 12 спеціалізованих контейнерів для поліетиленових відходів, які були розміщені біля закладів освіти, охорони здоров'я, торгівлі.

В результаті реалізації проєкту «Білозірська ОТГ - столиця настільного тенісу Черкаської області» було придбано столи для настільного тенісу, щоб кожен бажаючий мав можливість залучитись до цього виду спорту

В результаті реалізації проєкту “Встановлення зупинки на вербівці”, при в’їзді в село по вул. Незалежності було встановлено зупинку для покращення умов та зручності при очікуванні громадського транспорту.

Білозірська ОТГ і надалі планує залучати громадян до Бюджету Учасності, адже це не лише механізм прозорого використання бюджетних коштів, а й можливість налагодження діалогу між владою та жителями громади. Залучення мешканців до процесу ухвалення рішень з розподілу бюджетних коштів на реалізацію їх власних проєктів – один з найчіткіших прикладів використання норм прямої демократії.

Інформацію про громаду підготувала: Сіленко Ольга, начальник фінансового відділу виконавчого комітету Білозірської сільської ради, голова Координаційної ради з питань впровадження Бюджету участі в Білозірській ОТГ. тел. 047 230 02 12

Запровадження та реалізація бюджету участі у Канівській міській ОТГ Черкаської області

Назва громади	Канівська міська об’єднана територіальна громада
Дата створення	29.11.2018 р.
Чисельність населення	24,1 тис. осіб
Площа громади	54 км ²
Голова громади	Ренькас Ігор Олександрович
Рік запровадження бюджету участі	2016 рік
Розділ «Громадський бюджет»	http://kaniv-rada.gov.ua/pages.php?s=28 https://kaniv-budget.e-dem.in.ua/?fbclid=IwAR3rt-617JB0b1-9_Mj4MOGpFKF_W3wUvsvCtv5gn4PFP4d9NHuESZFUaw#/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	до 1% власних надходжень бюджету громади, але не менше 550 тис. грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> загальна доступність усіх мешканців до результатів проєкту; заборонено передбачати фінансування, ремонту та придбання для бюджетних установ; проєкти на об’єктах/території ОСББ здійснюється на умовах співфінансування за рахунок коштів членів ОСББ не менше 30 % загальної вартості проєкту.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> низький рівень підготовки конкурсних пропозицій низька відповідальність профільних підрозділів за реалізацію проєктів
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	Участь мешканців в голосуванні невисока (15%), але з кожним роком активність громадян в голосуванні і в конкурсі зростає

<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Облаштування парку «Сквер міст-побратимів» (вартість: 300 тис. грн.); 2. Виготовлення та встановлення сходів до школи (вартість: 30 тис. грн.); 3. Паркової зони в районі заводу «Магніт» (вартість: 300 тис. грн.); 4. Молодіжний Фестиваль «Простір Єдності» (вартість: 30 тис. грн.); 5. Створення арт-об'єктів на стінах (вартість: 30 тис. грн.); 6. «Місце побачень у парку над Дніпром» (вартість 215 тис. грн.); 7. «Оновлений боксерський клуб "Спарта"» (вартість: 50 тис. грн.) 8. Скейт-парк (вартість: 250 тис. грн.) 9. Стерилізація безпритульних тварин в Каневі (вартість 50 тис. грн.)
--	---

Облаштовано **парк «Сквер міст-побратимів»**, комплексу виготовленого із дерева, який включає в себе гойдалку, гірку та пісочницю. Поруч від дитмайданчика є дві альтанки, також виготовлені із дерева.

поверхівкам міста.

«Створення арт-об'єктів на стінах» втілюється з метою надання нового концептуального вигляду багато-

Для мешканців усіх груп населення встановлено на набережній спеціально облаштованого спортивного майданчика для тренувань **«Скейт-парк»** в таких видах молодіжного спорту, як скейтборд, ролики, велосипеди, самокати тощо.

У Каневі відсутній притулок для тварин, тому з метою не допущення їх збільшення, реалізовано проєкт **«Стерилізація безпритульних тварин в Каневі»**, який передбачає проведення стерилізації тварин, які опинились на вулиці, вакцинація від сказу та кліпсування стерилізованих тварин.

Громада надалі планує залучати громадян до участі в Громадському бюджеті.

Інформацію про громаду підготував: Гулько Микола, радник Черкаського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. (063)7888414

4.23 Чернівецької області

В області 4 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 12,1% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 16 проєктів бюджету участі на загальну суму 1000,0 тис грн, що становить 0,3% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 5 проєктів на загальну суму 390,0 тис. грн,
- фізична культура і спорт – 2 проєкти на загальну суму 170,0 тис. грн,
- благоустрій – 5 проєктів на загальну суму 307,0 тис. грн,
- дороги і тротуари – 2 проєкти на загальну суму 82,0 тис. грн,
- інші напрямки – 2 проєкти на загальну суму 51,0 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Вижницькій міській ОТГ Чернівецької області

Назва громади	Вижницька міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	18.12.2016 рік
Чисельність населення	17 тис. осіб (4 тис. міське населення, 13 тис. сільське населення)
Площа громади	183.43 км ²
Голова громади	Чепіль Олексій Георгійович
Рік запровадження бюджету участі	2019 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://vnm-budget.e-dem.in.ua/#/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	270 тис. грн
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • Проєкти поділяються на малі (до 20 тис. грн) та великі (до 50 тис. грн); • Проєкти повинні відповідати пріоритетам розвитку громади; • Проєкти не можуть бути пов'язані з поточною роботою у відповідних галузях та сферах діяльності, чи поточним утриманням бюджетних установ; • Автором проєктів можуть бути жителі громади віком від 18 років; • Для подачі проєктів необхідно отримати підтримку не менше 10 мешканців громади (крім автора/авторів) для малих проєктів, для подачі великих – не менше 25 підписів (крім автора/авторів). • Не дозволяється за рахунок коштів бюджету участі здійснювати ремонт та реконструкцію майна, балансоутримувачем якого є окрема комунальна установа (заклад) чи проводити роботи на території комунальних установ (закладів) за виключенням проєктів, результати реалізації яких є загальнодоступними для мешканців громади; • Голосування здійснюється виключно в Інтернеті; • Який проєкт набирає найбільшу кількість голосів, той і фінансується, доки вичерпається бюджет.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • Низька інформованість жителів; • Невисока активність громадян і участь у голосуванні; • Відсутність інтернету в багатьох жителів • складність процесу голосування(відсутність BankID)

Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	Якщо проєкт поданий на більшу суму, то мешканці залучали додаткові ресурси.
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Безпечна громад» (50 тис. грн). Встановлення відеоспостереження у селі Мілієве на найбільш людних вулицях та у громадських місцях (стадіон, магазини, освітні заклади). 2. Створення громадського простору в селі Черешенька (55 тис. грн). 5 тис. грн співфінансування ГО «Європейська Черешенька». 3. Покращення умов пересування жителів села Іспас (особливо для похилого віку), гостей, туристів (32 тис. грн). 4. Реконструкція каптажної водойми з використанням для забору води при пожежогасінні та забезпечення жителів мікрорайону «Біличі», вул. Воробкевича, вул. Лесі Українки питною водою (32 тис. грн). Участь жителів села в реалізації проєкту 10 тис. грн. 5. Влаштування організованого водовідведення з дороги (вулиця комунальної власності) в с. Виженка (50 тис. грн). 6. «Автоматичне освітлення будинку – комфорт життя мешканців» (50 тис. грн). Проєкт реалізований у місті Вижниця.

У селі Іспас **покращили умови пересування жителів села та гостей**, облаштувавши металеві поручні на пішохідному підйомі і спуску у з'єднанні вулиць Садової та Яремчука, також встановивши лавочки посередині даної ділянки.

У тому ж Іспасі вирішили проблему **забезпечення екологічно чистою питною водою жителів мікрорайону «Біличі»**, забезпечивши можливість належного під'їзду та якісного і безпечного забору води пожежним автомобілем та іншим спецтранспортом. До 22 тис. грн. коштів з бюджету жителі села додали зібраних 10 тис. грн.

В рамках проєкту **«Автоматичне освітлення будинку – комфорт життя мешканців»** було встановлено на сходових клітках в під'їздах багатоквартирних будинків в м. Вижниця LED-світильники та автоматичну систему управління освітленням. В результаті впровадження проєкту встановлено 56 систем освітлення, зменшено енерговитрати будинків та збільшено комфортність проживання у них.

Інформацію про громаду підготував: Прокопець Дмитро, радник Чернівецького регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою», тел. 0676182799

Запровадження та реалізація бюджету участі у Недобоївській сільській ОТГ Чернівецької області

Назва громади	Недобоївська сільська об'єднана територіальна громада
Дата створення	25.10.2015 рік
Чисельність населення	6,9 тис. осіб
Площа громади	79,51 км ²
Голова громади	Юзва Юрій Михайлович
Рік запровадження бюджету участі	2015 рік

Розділ «Громадський бюджет»	https://nedoboivska-gromada.gov.ua/bjudzhet-uchasti-1524556910/ https://www.facebook.com/groups/budjet.uchasti.nedoboivci/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	2018 рік – 100 тис. грн. (4 проєкти по 20 тис. грн. та один проєкт з найбільшою кількістю голосів в межах всієї громади 20 тис. грн.) 2019 рік – 180 тис. грн. (4 проєкти по 20 тис. грн. та основний проєкт 100 тис. грн.)
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • До громади входить 4 села, відповідно у кожному селі може перемогти один проєкт на суму до 20 тис. грн (молодіжний проєкт). В межах всієї громади відбувається голосування за один основний проєкт сумою до 100 тис. грн; • Автором основного проєкту можуть бути жителі громади віком від 14 років, молодіжного – від 6 років; • Реалізація проєкту повинна здійснюватися в межах одного календарного року, а сфера реалізації має бути публічною; • При подачі проєкту автор має надати 10 підписів жителів громади, які підтримують його ідею; • Кожен житель громади віком від 14 і більше років може проголосувати за 1 основний проєкт та 1 молодіжний проєкт; від 6 до 14 років – за 1 молодіжний проєкт; • Голосування відбувається паперовим способом у відведених місцях; • Для збільшення інформування жителів про бюджет участі під час голосування авторами проєктів може проводитися флешмоб – фото учасника голосування з надписом, який містить назву проєкту, який він підтримує; • При підрахунку проєкту-переможця використовується наступна система: 1 голос в бюлетені = 1 бал; 1 фото = 2 бали.
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	<ul style="list-style-type: none"> • Незначна кількість поданих молодіжних проєктів (8 для 4 сіл); • невисока активність громадян щодо голосування в окремих селах;
Участь мешканців громади у процесі реалізації проєктів бюджету участі	Якщо проєкт давав таку можливість, то коштами громади купувалось устаткування чи матеріали, а громадяни самостійно його встановлювали чи використовували для ремонтних робіт.
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	Основний проєкт на 100 тис. грн.: «Спорт це сила, спорт це клас, спорт здоров'я для всіх нас» (с. Керстенці). Було встановлено вуличні тренажери біля школи, провели освітлення. Проєкти на 20 тис. грн: 1. с. Недобоївці «Тренажерний майданчик» 2. с. Долиняни «Спортивно-ігровий майданчик на території школи для відпочинку учнів початкової ланки» 3. с. Керстенці «Дитячий майданчик» 4. с. Ставчани «Відпочинкова та дослідницька зона дендрологічного парку»

У подвір'ї школи села Долиняни облаштовано **спортивно-ігровий майданчик для відпочинку** учнів молодшої ланки. Встановлено конструкцію з гойдалок, скеледром і гірку для дітей. Таким чином діти мають відтепер місце для активного відпочинку під час перерв і після уроків.

У селі Керстенці більшість жителів підтримали встановлення **дитячого майданчика**. За кошти бюджету участі було закуплено матеріали, а жителі самостійно зібрали та встановили конструкцію, яка розташовується на території дитячого садочка.

Бюджет участі в Недобоївській ОТГ запровадили в 2018 році, і вона стала першою сільською ОТГ на теренах України, де такий

механізм запрацював. У 2019 році механізм голосування і розподіл проєктів удосконалили, таким чином, з одного боку – відповідаючи на запит і цікавість активних жителів, а з іншого – намагаючись залучити ще більшу кількість своїх мешканців до життя громади.

Інформацію про громаду підготував: Прокопець Дмитро, радник Чернівецького регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

4.24 Чернігівської області

В області 7 ОТГ реалізовували проєкти бюджету участі, що становить 17,9% від загальної кількості ОТГ області. У 2019 році цими ОТГ було реалізовано 25 проєктів бюджету участі на загальну суму 2978,4 тис грн, що становить 0,2% від обсягу видатків бюджетів цих громад на бюджет участі, у тому числі:

- освіта – 4 проєкти на загальну суму 865,5 тис. грн.,
- охорона здоров'я – 3 проєкти на загальну суму 414,7 тис. грн.,
- культура – 9 проєктів на загальну суму 882,2 тис. грн.,
- соцзахист і соцзабезпечення – 1 проєкт на суму 99,9 тис. грн.,
- благоустрій – 6 проєктів на загальну суму 626,6 тис. грн.,
- інші напрямки – 2 проєкти на загальну суму 89,4 тис. грн.

Запровадження та реалізація бюджету участі у Менській міській ОТГ Чернігівської області

Назва громади	Менська міська об'єднана територіальна громада
Дата створення	2017 рік
Чисельність населення	24 059 тис. осіб
Площа громади	836,4 км ²
Голова громади	Примаков Геннадій Анатолійович
Рік запровадження бюджету участі	2019 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://vnm-budget.e-dem.in.ua/#/
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	500 тис. грн.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • Реалізація Проєкту належить до сфери компетенції виконавчих органів Менської міської ради; • Проєкт повинен бути реалізований впродовж одного бюджетного року і спрямований на кінцеві результати, зазначені у формі Проєкту; • Проєкт може стосуватись лише одного об'єкта, що належить до комунальної власності, наприклад, вулиця, парк, місця проведення масових заходів тощо, а також є загальнодоступним (вільним) для всіх мешканців Громади; • Проєкт повинен бути спрямованим на поліпшення екологічності та комфорту проживання мешканців, естетичного вигляду міста та сіл Громади, сприяти соціально-економічному, культурному і просторовому розвитку, впровадженню сучасних інноваційних проєктів в усіх сферах життєдіяльності міста та сіл Громади; • Проєкт також повинен відповідати також наступним критеріям: <ul style="list-style-type: none"> • об'єкт загального користування; • вільний та безкоштовний доступ для жителів та гостей громади; • актуальність для жителів громади. • Вартість Проєкту не має перевищувати 25 відсотків від загальної суми коштів Громадського бюджету в межах одного бюджетного року.

<p>Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі</p>	<ul style="list-style-type: none"> • недостатня поінформованість мешканців громади; • невисока активність громадян щодо голосування
<p>Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Очищення річки Мена від водоростей та мулу в межах Мени шляхом її зариблення. (вартість: 40 тис. грн.) 2. Створення сучасного простору в публічній бібліотеці смт Макошине (вартість: 124 686 тис. грн.) 3. Покращення матеріально - технічної бази спеціальними тренажерами спортивно-оздоровчого клубу «Strong MENA» м. Мена. (вартість: 115 400 тис. грн.) 4. «Моє село - мій дім» (облаштування родинного скверу у с. Феськівка). (вартість: 124 996 тис. грн.) 5. WorkOut майданчик з вуличними тренажерами, с. Дягова. (вартість: 58 636 тис. грн.)

При реалізації проєкту **«Очищення річки Мена від водоростей та мулу в межах Мени шляхом її зариблення»**, було закуплено 625 кілограм білого амура, коропа та толстолобика і запущено в міське озеро. До розробки даного проєкту, голосування за нього та реалізації активно долучилися і продовжують долучатися учасники АТО.

Після реалізації проєкту **«Створення сучасного простору в публічній бібліотеці»**, користувачі бібліотеки мають безкоштовний доступ до ресурсів інтернету, вільну зону WI-FI, були придбані комп'ютерна техніка, кольоровий принтер, проєктор та екран. Затишку та комфорту додали м'які меблі. На читачів чекають новенькі книжки, а для

дітей та молоді ще й різноманітні настільні ігри.

Ще один проєкт-переможець громадського бюджету **«Покращення матеріально-технічної бази спортивно-оздоровчого клубу «STRONG MENA»**, яким було закуплено три тренажери для покращення тренувального процесу для відвідувачів всіх вікових груп і осіб з інвалідністю та популяризації

здорового способу життя серед жителів громади.

Інформацію про громаду підготував: Мельник Олександр, радник Чернігівського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

Запровадження та реалізація бюджету участі у Ніжинській міській ОТГ Чернігівської області

<p>Назва громади</p>	<p>Ніжинська міська об'єднана територіальна громада</p>
<p>Дата створення</p>	<p>2019 рік</p>
<p>Чисельність населення</p>	<p>68 007 чол.</p>
<p>Площа громади</p>	<p>106 кв.км</p>

Голова громади	Лінник Анатолій Валерійович
Рік запровадження бюджету участі	2016 рік
Розділ «Громадський бюджет»	https://www.nizhynrada.gov.ua/interview/68/gromadskiy-byudjet.html
Обсяг виділених коштів на бюджет участі	до 1% власних надходжень бюджету громади.
Основні вимоги до проєктів	<ul style="list-style-type: none"> • не більше одного проєкту від заявника, • проєкт має відповідати стратегії розвитку громади/ПСЕР, • проєкт має бути завершений протягом бюджетного року, бути загальнодоступним, • максимальна вартість проєкту не має перевищувати 400 тис. грн. - для великих проєктів, 100 тис. грн. - для малих проєктів
Основні проблеми у процесі впровадження та реалізації бюджету участі	невисока активність громадян щодо голосування (щороку зростає, але в голосуванні приймає участь не більше 10% населення громади)
Успішні проєкти, реалізовані за допомогою бюджету участі	<ol style="list-style-type: none"> 1. «Університет третього віку» на базі Територіального центру соціального обслуговування (облаштування та оснащення комфортного простору для слухачів)-(малий проєкт) 2. Створення креатив – простору актові зали ЗОШ I-II ст. №1 3. Благоустрій переходу (сполучення) між основними будівлями лікувальних закладів м. Ніжина «Крок до майбутнього медичного містечка». 4. «Бібліотека без обмежень». 5. Автобусні зупинки – це зручно, затишно, безпечно. 6. Сучасним дітям – сучасний спортивний майданчик. 7. Міський екологічний центр при краєзнавчому музеї імені Івана Спаського.

Реалізація проєкту **«Університет третього віку»** на базі Територіального центру соціального обслуговування» дала можливість літнім громадянам міста та особам з інвалідністю розширення кола спілкування та обміну досвідом (зустрічі з представниками державних та громадських організацій міста, науковцями, культурними діячами, провідними спеціалістами та гостями міста); активізації в суспільному житті міста; розширення можливостей для передачі накопиченого досвіду і знань між поколіннями; сприяння змістовному дозвіллю, створення умов для творчої реалізації, стимулювання інтересу до духовної, культурної світової і вітчизняної спадщини; підвищення рівня освіти громадян літнього віку та осіб з інвалідністю за різними напрямками.

В результаті реалізації проєкту **«Благоустрій переходу (сполучення) між основними будівлями лікувальних закладів м. Ніжина «Крок до майбутнього медичного містечка»**, медичний персонал, і перехожі йдуть не вузькою стежиною, як раніше, а тротуаром. За бажанням можна присісти на лавку (їх встановили три), також з'явилися три урни та нові ліхтарі, доріжка вимощена новою плиткою. Ділянка між будівлями медичного містечка стала міні-парком для мешканців міста.

Інформацію про громаду підготував: Мельник Олександр,
радник Чернігівського регіонального офісу Програми «U-LEAD з Європою»

Висновки

Реалізація проєктів бюджету участі в ОТГ здійснювалася відповідно до затверджених положень про порядок формування та використання коштів бюджету участі. За даними ОТГ, із 112 громад, які реалізовували проєкти бюджету участі, лише в 6 ОТГ не було оприлюднено звіти про стан реалізації таких проєктів. По 11-ти ОТГ проєкти, що реалізовувалися в рамках бюджету участі, не були пов'язані зі стратегією розвитку громади або з програмою соціально-економічного розвитку.

Наведені дані свідчать, що значна кількість проєктів у 2019 році реалізовувалася за напрямками, пов'язаними з благоустроєм територій. Тому можна зробити висновок, що питання благоустрою є найбільш актуальним для жителів громад, саме тому мешканці намагаються створити більш комфортні умови для свого проживання. Саме тому для більш повного задоволення потреб населення в цій сфері органам місцевого самоврядування необхідно проаналізувати стан робіт та заходів, пов'язаних із благоустроєм.

Серед основних проблем, з якими стикаються громади під час реалізації проєктів бюджету участі можна виділити наступні:

- недостатня поінформованість членів громади про сутність та механізми реалізації бюджету участі, як одну з реальних можливостей вирішення питань місцевого значення;
- низька якість проєктів, що подаються на конкурс, та невідповідність виконаних робіт кошторису;
- невідповідність проєктів, які подаються на розгляд, встановленим вимогам;
- невисока активність громадян у процесі голосування за проєкти;
- в окремих випадках потребує вдосконалення процедура голосування за проєкти бюджету участі через онлайн платформи та за допомогою інших технічних засобів.

За результатами аналізу проблем, які виникають у процесі реалізації проєктів бюджету участі, в кожній із громад повинні розроблятися напрямки вдосконалення механізмів його впровадження та активізації процесів залучення мешканців громади до вирішення суспільних справ.

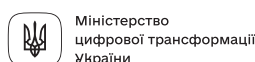
Результати аналізу та проведених комунікацій з ОТГ засвідчили, що громади планують і надалі застосовувати і розвивати механізми залучення громадян до бюджетного процесу через реалізацію проєктів бюджету участі. Такий інструмент дає можливість реалізовувати елементи прямої демократії, посилює відчуття дотичності мешканців до вирішення питань місцевого значення.

Бюджет участі надає можливість жителям громад впроваджувати саме ті проєкти, які вони вважають першочерговими. Одночасно з цим, підвищується рівень обізнаності громадян щодо питань, які вирішуються місцевим самоврядуванням (є в їх компетенції). Також такий формат співпраці сприяє налагодженню діалогу між громадянами та владою, підвищує рівень довіри до влади та формує відчуття відповідальності жителів до прийняття управлінських рішень, які стосуються життєдіяльності громади.

Додаток. Показники фінансування бюджету участі у розрізі областей, ОТГ та напрямків фінансування у 2019 році

Область та ОТГ, в яких реалізовувався бюджет участі у 2019 році	Обсяг коштів, виділених ОТГ на бюджет участі у 2019 році, тис. грн.		Кількість реалізованих проектів бюджету участі у 2019 році		Напрямки фінансування бюджету участі у 2019 році																Сайти бюджету участі		
	фактично виділено коштів	питома вага від загального обсягу видатків	заплановано	реалізовано	освіта/наука		охорона здоров'я		культура		фізична культура і спорт		молодіжна політика		соціальний захист та соцзабезпечення		благоустрій		дороги і тротуари			інші проекти	
					Н БУ	Σ	Н БУ	Σ	Н БУ	Σ	Н БУ	Σ	Н БУ	Σ	Н БУ	Σ	Н БУ	Σ	Н БУ	Σ		Н БУ	Σ
Вінницька область	7 407,5	0,1%	27	26	2	594,7	0	-	2	756,1	2	1 177,4	0	-	2	295,2	17	4 185,8	0	-	2	398,4	
ОТГ м. Вінниця	6 102,2	0,1%	12	12	1	569,8	-	-	2	756,1	2	1 177,4	-	-	1	117,5	5	3 281,5	-	-	1	199,9	https://gromada.vmr.gov.ua
ОТГ м. Хмільник	1 059,2	0,4%	6	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	177,7	4	683,0	-	-	1	198,5	http://hmlinitska-otg.ci.org.ua/
ОТГ м. Немирів	163,8	0,1%	4	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	163,8	-	-	-	-	http://nemurivska-otg.ci.org.ua/
ОТГ смт Глухівці	82,4	0,2%	5	5	1	24,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	57,6	-	-	-	-	https://gluhovecka-budget.e-dem.in.ua/#/
Волинська область	2 461,8	0,1%	19	19	8	1 252,6	0	-	-	-	4	725,5	0	-	0	-	6	233,6	0	-	1	250,0	
ОТГ м. Луцьк	2 374,8	0,1%	10	10	5	1 192,6	-	-	-	-	3	720,5	-	-	-	-	1	211,6	-	-	1	250,0	https://lutskbudget.edem.in.ua/#/
ОТГ с. Велицьк	27,0	0,1%	6	6	-	-	-	-	-	-	1	5,0	-	-	-	-	5	22,0	-	-	-	-	
ОТГ смт Люблинець	10,0	0,02%	2	2	2	10,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ОТГ смт Любешів	50,0	0,02%	1	1	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	https://lubeshivskabudget.edem.in.ua/#/
Дніпропетровська область	5 437,6	0,3%	65	62	31	2 704,1	1	100,0	7	673,5	6	571,3	1	120,0	-	-	12	555,2	0	-	7	713,4	
ОТГ м. Марганця	2 673,6	0,7%	22	22	13	1 566,7	-	-	2	280,2	1	125,3	-	-	-	-	-	-	-	-	6	701,3	https://marganets-budget.e-dem.in.ua/#/projects
ОТГ м. Покров	496,0	0,1%	5	5	-	-	1	100,0	1	100,0	3	296,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	http://pokrov.ci.org.ua/main/competition/archive-view/66
ОТГ с. Богданівка	150,0	0,1%	3	2	3	150,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	https://bogdanivska.otg.dp.gov.ua/ua/konkursi
ОТГ смт Слобожанське	659,7	0,2%	12	10	6	383,9	-	-	1	68,3	-	-	-	-	-	-	4	195,4	-	-	1	12,1	https://slobozhanske.pb.org.ua/
ОТГ смт Покровське	410,9	0,3%	6	6	5	361,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	49,9	-	-	-	-	https://pokrovske.pb.org.ua/
ОТГ смт Софіївка	290,0	0,3%	5	5	-	-	-	-	2	130,0	1	100,0	-	-	-	-	2	60,0	-	-	-	-	https://sofiivka.pb.org.ua/
ОТГ смт Томашівка	212,4	0,1%	5	5	1	42,5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	169,9	-	-	-	-	
ОТГ смт Царичанка	245,0	0,2%	3	3	1	100,0	-	-	1	95,0	1	50,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	https://tsarichanka.pb.org.ua
ОТГ смт Межова	300,0	0,2%	4	4	2	100,0	-	-	-	-	-	-	1	120,0	-	-	1	80,0	-	-	-	-	
Донецька область	1 423,5	0,2%	16	16	4	587,6	0	0	3	377,4	0	0	1	31,0	0	0	2	81,0	3	100,6	3	245,9	
ОТГ м. Лиман	999,6	0,2%	6	6	3	546,0	-	-	2	363,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	90,0	http://budget.kriiman.gov.ua/uk
ОТГ смт Олександрівка	423,9	0,3%	10	10	1	41,6	-	-	1	13,8	-	-	1	31,0	-	-	2	81,0	3	100,6	2	155,9	
Житомирська область	16 806,8	0,4%	40	39	4	2 312,9	1	37,0	4	1 487,3	11	5 459,1	1	90,0	-	0,0	17	7 328,4	-	0,0	2	92,1	
ОТГ м. Житомира	14 961,9	0,5%	19	19	2	1 912,9	-	-	3	1 387,3	7	4 826,5	-	-	-	-	7	6 835,3	-	-	-	-	https://zhytomyr-budget.e-dem.in.ua
ОТГ м. Новоград-Волинського	500,0	0,1%	5	5	1	100,0	-	-	1	100,0	-	-	-	-	-	-	3	300,0	-	-	-	-	https://novograd-budget.e-dem.in.ua
ОТГ смт Нова Борова	185,1	0,3%	8	8	-	-	-	-	-	-	2	36,0	-	-	-	-	5	120,0	-	-	1	29,1	https://novoborivska-gromada.gov.ua/bjuzhnet-uchasti-15-21-07-29-01-2019/
ОТГ м. Баранівка	127,0	0,1%	2	2	-	-	1	37,0	-	-	-	-	1	90,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
ОТГ с. Станишівка	1 032,8	0,8%	6	5	1	300,0	-	-	-	-	2	596,7	-	-	-	-	2	73,1	-	-	1	63,0	http://stanyslivska.gromada.org.ua/bjuzhnet-uchasti-09-04-10-01-03-2018/
Закарпатська область	5 866,6	0,2%	27	26	10	678,0	2	1 377,5	3	1 361,7	5	983,0	0	0,0	0	0,0	6	1 306,4	0	0,0	1	160,0	
ОТГ м. Тячів	400,0	0,2%	6	5	2	96,0	-	-	-	-	2	96,0	-	-	-	-	1	48,0	-	-	1	160,0	https://tyachiv-budget.e-dem.in.ua/#/
ОТГ м. Перечин	805,0	0,8%	11	11	8	582,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	223,0	-	-	-	-	https://perechyn-budget.e-dem.in.ua/#/

ОТГ м. Мукачево	3 990,6	0,3%	8	8	-	-	2	1 377,5	2	1 090,7	2	487,0	-	-	-	-	2	1 035,4	-	-	-	-	https://mukachevo-budget.e-dem.in.ua/
Ужгород	671,0	0,04%	2	2	-	-	-	-	1	271,0	1	400,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	https://uzhgorod-budget.e-dem.in.ua/#/
Запорізька область	3 204,1	0,2%	56	47	11	884,4	1	158,0	12	395,4	14	790,0	0	0,0	0	0,0	13	557,5	1	198,7	4	220,1	
ОТГ м. Бердянськ	1 369,0	0,1%	15	15	3	585,2	1	158,0	1	50,0	3	211,2	-	-	-	-	3	144,5	-	-	4	220,1	https://berdiansk.pb.org.ua/
ОТГ смт Комиш-Зоря	467,4	0,9%	16	9	3	23,8	-	-	7	176,0	3	145,6	-	-	-	-	3	122,0	-	-	-	-	
ОТГ м. Оріхів	248,1	0,2%	2	2	-	-	-	-	-	-	1	49,4	-	-	-	-	-	-	1	198,7	-	-	http://orikhivska-otg.ci.org.ua/
ОТГ смт Чернігівка	469,4	0,3%	12	11	2	71,3	-	-	1	36,5	6	249,0	-	-	-	-	3	112,6	-	-	-	-	
ОТГ м. Гуляйполе	350,2	0,2%	5	5	1	104,1	-	-	1	32,9	1	134,8	-	-	-	-	2	78,4	-	-	-	-	https://gpmrada-budget.e-dem.in.ua/#/
ОТГ с. Широке	300,0	0,3%	6	5	2	100,0	-	-	2	100,0	-	-	-	-	-	-	2	100,0	-	-	-	-	https://shyroke-budget.e-dem.in.ua/#/projects
Івано-Франківська область	1 877,8	0,1%	56	55	5	86,8	0	0,0	11	274,3	10	279,9	0	0,0	0	0,0	25	1 118,5	2	55,0	3	63,3	
ОТГ м. Коломиї	595,4	0,1%	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	595,4	-	-	-	-	http://kolrada.gov.ua/ekonomika/
ОТГ смт Печеніжин	120,0	0,1%	6	6	-	-	-	-	-	-	1	20,0	-	-	-	-	4	80,0	-	-	1	20,0	https://pnogt.gov.ua/useful-info/byudzhet-uchasti-219
ОТГ с. Старі Богородчани	200,0	0,5%	8	8	-	-	-	-	1	25,0	2	50,0	-	-	-	-	5	125,0	-	-	-	-	https://staribogorodchany.pb.org.ua/
ОТГ с. Білоберізка	14,9	0,1%	2	2	-	-	-	-	-	-	2	14,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	https://biloberizka.pb.org.ua/
ОТГ смт Більшівці	18,3	0,04%	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	18,3	https://bilshivcivska-gromada.gov.ua/news/158262154/
ОТГ с. Нижній Вербіж	80,4	0,1%	4	3	1	20,1	-	-	1	20,1	-	-	-	-	-	-	2	40,2	-	-	-	-	https://nvotg.pb.org.ua/
ОТГ с. П'ядики	50,0	0,1%	5	5	2	20,0	-	-	3	30,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	https://pyadycka-gromada.gov.ua/bjudzhet-uchasti-14-31-27-4-2-219/
ОТГ с. Рожнів	100,0	0,1%	5	5	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	80,0	1	20,0	-	-	http://rozhnivska.gromada.org.ua/bjudzhet-uchasti-21922-9-5-37-5-12-219/
ОТГ с. Перерісль	200,0	0,4%	4	4	-	-	-	-	2	100,0	2	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ОТГ с. Ямниця	190,6	0,1%	8	8	2	46,7	-	-	3	74,3	1	25,0	-	-	-	-	2	44,6	-	-	-	-	https://yamnytsya-otg.if.ua/byudzhet-uchasti/
ОТГ смт Брошнів-Осада	210,0	0,2%	6	6	-	-	-	-	-	-	2	70,0	-	-	-	-	3	105,0	1	35,0	-	-	https://broshniv.info/golosuvannya-byudzhet-uchasti-219/
ОТГ с. Спас	98,2	0,4%	4	4	-	-	-	-	1	24,9	-	-	-	-	-	-	2	48,3	-	-	1	25,0	http://spaska.gromada.org.ua/news/1583134615/
Київська область	1 551,2	0,1%	2	2	-	-	0	0,0	0	0,0	0	-	0	0,0	0	0,0	2	1 551,2	0	0,0	0	0,0	
ОТГ смт Пісківка	67,5	0,1%	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	67,5	-	-	-	-	https://piskivska-gromada.gov.ua/bjudzhet-uchasti-11-19-29-04-07-2019/
ОТГ м. Тетіїв	-	0,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	http://tetiivmiskrada.gov.ua/uchast-gromadi/gromadskij-byudzhet/
ОТГ м. Обухів	1 483,7	0,2%	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1 483,7	-	-	-	-	https://obcity.gov.ua/ekonomika-mista/gromadskiy-byudzhet/
Кіровоградська область	590,0	0,5%	10	9	1	49,8	0	0,0	1	70,0	0	-	0	0,0	-	0,0	8	470,2	0	0,0	0	0,0	
ОТГ м. Бобринець	289,0	0,3%	6	6	1	49,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	5	239,2	-	-	-	-	
ОТГ с. Велика Северинка	301,0	0,8%	4	3	-	-	-	-	1	70,0	-	-	-	-	-	-	3	231,0	-	-	-	-	
Луганська область	2 335,6	0,3%	35	26	4	352,6	0	0,0	8	519,6	9	596,1	-	0,0	-	0,0	13	679,7	-	0,0	1	187,6	
ОТГ смт Білокуракине	247,0	0,2%	6	5	1	83,4	-	-	3	123,7	-	-	-	-	-	-	2	39,9	-	-	-	-	
ОТГ смт. Новопсков	353,6	0,3%	5	-	-	-	-	-	-	-	2	163,2	-	-	-	-	3	190,4	-	-	-	-	https://novopskovbudget.edem.in.ua/#/
ОТГ с. Чмирівка	58,8	0,1%	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	58,8	-	-	-	-	https://chmyrivskabudget.edem.in.ua/#/
ОТГ смт Троїцьке	515,2	0,3%	12	12	3	269,2	-	-	3	127,9	2	39,7	-	-	-	-	4	78,5	-	-	-	-	
ОТГ смт Біловодськ	1 160,9	0,3%	9	9	-	-	-	-	2	268,1	5	393,3	-	-	-	-	1	312,0	-	-	1	187,6	

Європейський Союз

співпраця з німецькою DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Швеція Sverige

Polish aid

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK Danida

ESTONIA DEVELOPMENT COOPERATION

Міністерство цифрової трансформації України

Міністерство розвитку громад та територій України

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЄКТ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

U-LEAD 3 EUROPE

Львівська область	1 023,7	0,2%	23	20	2	74,9	0	0,0	5	212,2	1	23,5	-	0,0	-	0,0	8	400,5	2	149,5	5	163,0	
ОТГ с. Солонка	268,9	0,2%	3	3	-	-	-	-	1	72,0	-	-	-	-	-	-	1	97,4	1	99,5	-	-	
ОТГ м. Рудки	147,6	0,2%	6	6	1	25,0	-	-	3	90,2	1	23,5	-	-	-	-	1	8,9	-	-	-	-	https://rudkivska-budget.e-dem.in.ua/#/
ОТГ смт Славське	209,1	0,1%	4	3	1	49,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	149,2	-	-	1	10,0	
ОТГ м. Кам'янка-Бузька	398,0	0,2%	10	8	-	-	-	-	1	50,0	-	-	-	-	-	-	4	145,0	1	50,0	4	153,0	
Миколаївська область	1 436,4	0,3%	16	16	9	696,1	0	0,0	3	345,3	1	149,8	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	3	245,1	
ОТГ м. Баштанка	570,5	0,3%	10	10	7	396,1	-	-	1	59,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	114,7	https://gp.bashtanka.org.ua/
ОТГ с. Галицинове	865,9	0,5%	6	6	2	300,0	-	-	2	285,6	1	149,8	-	-	-	-	-	-	-	-	1	130,5	https://galycynivska.pb.org.ua/projects/archive/289 https://berezanska-gromada.gov.ua/budzhzet-uchas-ti-22-16-54-26-11-218/
ОТГ смт Березанка	-	0,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
Одеська область	975,4	0,2%	14	13	2	200,0	0	0,0	-	0,0	-	-	3	60,0	-	0,0	6	417,6	3	297,7	-	0,0	
ОТГ м. Балта	915,4	0,3%	11	10	2	200,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	417,6	3	297,7	-	-	https://balta-budget.e-dem.in.ua/#projects https://bilyayivka.city/
ОТГ м. Біляївка	60,0	0,04%	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	3	60,0	-	-	-	-	-	-	-	-	
Полтавська область	2 704,5	0,2%	24	21	4	289,0	0	0,0	-	0,0	4	667,9	-	0,0	1	9,7	14	1 662,9	-	0,0	1	75,0	
ОТГ с. Омельник	300,0	0,7%	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	300,0	-	-	-	-	
ОТГ м. Пирятин	629,5	0,4%	11	9	4	289,0	-	-	-	-	1	17,9	-	-	1	9,7	5	312,9	-	-	-	-	https://pyriatyn-budget.e-dem.in.ua/#/ http://pyriatyn.org.ua/pages/c27
ОТГ смт Решетилівка	425,0	0,4%	5	4	-	-	-	-	-	-	2	150,0	-	-	-	-	2	200,0	-	-	1	75,0	http://bit.ly/2v1Y9o
ОТГ с. Драбінівка	450,0	0,7%	3	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	450,0	-	-	-	-	
Горішньоплавнівська міська ОТГ	900,0	0,1%	3	3	-	-	-	-	-	-	1	500,0	-	-	-	-	2	400,0	-	-	-	-	https://gplavni.pb.org.ua/
Рівненська область	2 977,9	1,0%	35	24	18	1 612,5	0	0,0	-	0,0	-	-	-	0,0	-	0,0	14	701,6	3	663,8	-	0,0	
ОТГ смт Клесів	446,3	0,5%	5	5	4	335,4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	110,9	-	-	-	-	
ОТГ с. Привільне	445,9	1,3%	9	8	7	405,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	40,7	-	-	-	-	https://pryvilnebudget.edem.in.ua/#/
ОТГ с. Бокійма	1 509,8	3,5%	9	8	6	846,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	663,8	-	-	
ОТГ смт Клевань	575,9	0,5%	12	3	1	25,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	550,0	-	-	-	-	https://klevanbudget.edem.in.ua/#/projects
Сумська область	2 384,3	0,6%	19	19	1	34,6	0	0,0	2	51,4	1	30,0	-	0,0	-	0,0	15	2 268,3	-	0,0	-	0,0	
ОТГ с. Береза	-	0,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ОТГ смт Шалигине	217,4	0,6%	8	8	1	34,6	-	-	2	51,4	1	30,0	-	-	-	-	4	101,4	-	-	-	-	http://shaligino-gromada.in.ua/category/informacziya-shhodo-gromadskogo-byudzhetu/ https://novoslobidska-gromada.gov.ua/budzhzet-1-3-16-5-2-219/
ОТГ с. Нова Слобода	-	0,0%	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ОТГ смт Степанівка	156,9	0,3%	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	156,9	-	-	-	-	https://stepanivska-budget.e-dem.in.ua/#/ http://trostyanets-miskrada.gov.ua/viewpage.php?page_id=52
ОТГ м. Тростянець	2 010,1	1,0%	9	9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	9	2 010,1	-	-	-	-	
Тернопільська область	12 618,0	0,4%	58	57	29	5 717,7	1	1 093,5	5	596,0	5	1 716,0	-	-	3	1 767,0	14	1 628,0	-	-	1	99,9	
ОТГ м. Тернополя	10 113,2	0,4%	18	18	5	4 192,5	1	1 093,5	2	359,9	3	1 590,0	-	-	2	1 580,9	5	1 296,5	-	-	-	-	https://consult.e-dem.tools/6111 https://berezahny-budget.e-dem.in.ua/#/
ОТГ м. Бережани	348,2	0,3%	4	3	-	-	-	-	2	136,1	1	26,0	-	-	1	186,1	-	-	-	-	-	-	https://baikovetskaotg.pb.org.ua/ https://velykogaivska-budget.e-dem.in.ua/#/ http://ivanivska.gromada.org.ua/budzhzet-uchas-ti-11-41-41-4-1-217/
ОТГ с. Байківці	99,9	0,1%	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	99,9	
ОТГ с. Великі Гаї	350,0	0,3%	4	4	4	350,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
ОТГ с. Іванівка	180,8	0,5%	6	6	2	39,3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	141,5	-	-	-	-	https://shumska-budget.e-dem.in.ua/#/ https://vyshnivetska.pb.org.ua/
ОТГ с. Колиндяни	50,0	0,2%	4	4	2	20,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	30,0	-	-	-	-	
ОТГ смт Микулинці	60,0	0,1%	1	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	60,0	-	-	-	-	439632@mail.gov.ua
ОТГ м. Шумськ	391,0	0,2%	4	4	2	191,0	-	-	1	100,0	1	100,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	https://shumska-budget.e-dem.in.ua/#/
ОТГ смт Вишнівець	60,0	0,1%	2	2	2	60,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	https://vyshnivetska.pb.org.ua/

Європейський Союз

співпраця з німеччиною
DEUTSCHE ZUSAMMENARBEIT

Швеція
Sverige

Polish aid

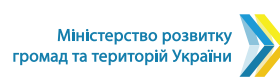
MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS OF DENMARK
Danida

ESTONIA
DEVELOPMENT COOPERATION

Міністерство цифрової трансформації України

Міністерство розвитку громад та територій України

НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРОЄКТ
ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ

U-LEAD
3 ЄВРОПОЮ

Київ, Липень 2020